

Publieksversie Samenwerkingsprogramma

INTERREG VLAANDEREN-NEDERLAND 2014-2020

Interreg
EUROPESE UNIE
Vlaanderen-Nederland
Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling

INNOVATIE

DUURZAME
ENERGIE

MILIEU

ARBEIDS
MARKT

DISCLAIMER

Dit is de publiekversie van het Samenwerkingsprogramma van het Interreg V-A programma Vlaanderen-Nederland voor de programmaperiode 2014-2020. Voor deze publiekversie werden minder relevante elementen zoals bijlagen en technische tabellen niet weerhouden en werd de structuur evenals sommige teksten bijgesteld. Op basis van dit document kunnen geen rechten worden ontleend en er wordt geen aansprakelijkheid aanvaard.

SAMENVATTING

Om problemen in grensregio's aan te pakken en grensoverschrijdende samenwerking binnen Europa te bevorderen, heeft de Europese Unie (EU) het **Interreg-programma** in het leven geroepen, waarmee initiatieven kunnen worden gesubsidieerd uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO). Elke grensstreek binnen de EU kent een eigen Interreg-programma. Langs de grens tussen België en Nederland is het Interreg-programma Vlaanderen-Nederland het belangrijkste programma.

Elk Interreg-programma moet een **Samenwerkingsprogramma** (SP) opstellen dat ter goedkeuring wordt voorgelegd aan de Europese Commissie. Het SP geldt als referentiedocument voor de uitvoering van het programma met aandacht voor de doelstellingen, de prioriteiten en de werking van het programma, zodat het bijdraagt aan de strategie van de EU voor slimme, duurzame en inclusieve groei en aan de totstandbrenging van economische, sociale en territoriale cohesie.

Dit is de **publieksversie** van het Samenwerkingsprogramma (SP) van het Interreg VA programma Vlaanderen-Nederland voor de **programma-periode 2014-2020**. Voor deze publieksversie werden minder relevante elementen zoals bijlagen en technische tabellen niet weerhouden en werd de structuur evenals sommige teksten bijgesteld.

De **programmapartners** voor dit Interreg-programma zijn Nederland (Ministerie van Economische Zaken), Vlaanderen (Agentschap Ondernemen) en de provincies Antwerpen, Limburg (B), Limburg (NL), Oost-Vlaanderen, Noord-Brabant, Vlaams-Brabant, West-Vlaanderen en Zeeland. Het programmagebied omvat alle grensgebieden en aangrenzende gebieden:

Vlaanderen: arrondissementen Brugge, Oostende, Diksmuide, Tielt, Roeselare, Kortrijk, Eeklo, Gent, Oudenaarde, Aalst, Dendermonde, Sint-Niklaas, Mechelen, Antwerpen, Turnhout, Hasselt, Maaseik, Tongeren, Leuven.

Nederland: COROP-gebieden Zeeuws-Vlaanderen, Overig Zeeland, West-Noord-Brabant, Midden-Noord-Brabant, Noordoost-Noord-Brabant, Zuidoost-Noord-Brabant, Noord-Limburg, Midden-Limburg, Zuid-Limburg

Op basis van een analyse van de behoeften en uitdagingen voor het programmagebied, Europese doelstellingen en aanbevelingen, evenals nationale en regionale beleidskaders werden **prioritaire assen** en bijhorende thematische doelstellingen gekozen, waaraan telkens ook een **financiering** werd gekoppeld. Per thematische doelstelling werd een aantal investeringsprioriteiten geselecteerd, die vertaald werden in een specifieke doelstelling. Voor elke doelstelling werden telkens de beoogde resultaten, resultaatsindicatoren, activiteiten en projectsoorten, doelgroepen, gidsprincipes voor de selectie en outputindicatoren vastgelegd.

Prioritaire as	Nr	Samenvatting specifieke doelstelling
 Slimme groei (innovatie)	1A	• Stimuleren van onderzoek en ontwikkeling door uitbreiding van infrastructuur en samenwerking tussen kennisinstellingen.
	1B	• Valorisatie van kennis en innovatie door industrieel onderzoek en experimentele ontwikkeling, via samenwerking tussen bedrijven onderling en met kennis- en onderwijsinstellingen
 Duurzame groei (energie)	2A	• Bevorderen van energie-efficiëntie en hernieuwbare energie in bedrijven
	2B	• Bevorderen van energie-efficiëntie en hernieuwbare energie in openbare infrastructuur, inclusief de woningbouwsector
	2C	• Innovatie voor koolstofarme technologie
 Duurzame groei (milieu en hulpbronnen)	3A	• Beschermen, bevorderen en herstellen van biodiversiteit, bodem, en ecosysteemdiensten
	3B	• Innovatie voor de verbetering van het milieu en een efficiënte omgang met hulpbronnen
	3C	• Het bevorderen van efficiënte omgang met hulpbronnen in bedrijven door het stimuleren van aanpassing van productieprocessen
 Inclusieve groei (arbeidsmobiliteit)	4	• Verbeteren van de aansluiting tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt in de grensregio

Prioritaire as	Europese EFRO-bijdrage	Nationale cofinanciering	Totale financiering	%
 Slimme groei (innovatie)	€ 61.030.234,00	€ 61.030.234,00	€ 122.060.468,00	40%
 Duurzame groei (energie)	€ 33.566.629,00	€ 33.566.629,00	€ 67.133.258,00	22%
 Duurzame groei (milieu en hulpbronnen)	€ 33.566.629,00	€ 33.566.629,00	€ 67.133.258,00	22%
 Inclusieve groei (arbeidsmobiliteit)	€ 15.257.588,00	€ 15.257.588,00	€ 30.515.116,00	10%
Technische Bijstand	€ 9.154.535,00	€ 9.154.535,00	€ 18.309.070,00	6%
Totaal	€ 152.575.585,00	€ 152.575.585,00	€ 305.151.170,00	100%

Daarnaast kan u informatie vinden over de **uitvoeringsbepalingen** van het programma, met name de taakverdeling van de relevante autoriteiten en instanties binnen het programma (beheersautoriteit, certificeringsautoriteit, auditautoriteit, comité van toezicht en gemeenschappelijk secretariaat, en de programmapartners)

Tot slot wordt er in het SP aandacht geschonken aan territoriale ontwikkeling, de coördinatie met de verschillende andere Europese fondsen en pro-

gramma's, de vermindering van de administratieve lasten, en de horizontale principes duurzame ontwikkeling, kansengelijkheid en non-discriminatie, en de gelijkheid van man en vrouw.

Meer informatie kan u ook vinden op de website www.grensregio.eu, waar ook de handleiding voor het indienen van projecten staat, evenals de indicatorenfiches voor de indicatoren waarvan sprake in het samenwerkingsprogramma.

Inhoudstafel

1. Bijdrage samenwerkingsprogramma aan Europa 2020	6
1.1. Bijdragen aan de eu2020 strategie en economische, sociale en territoriale cohesie	6
1.2. Thematische doelstellingen, investeringsprioriteiten en financiële middelen	13
2. Prioritaire as 1 slimme groei	17
2.1. Investeringsprioriteit 1a	17
2.2. Investeringsprioriteit 1b	20
3. Prioritaire as 2 duurzame groei - energie	25
3.1. Investeringsprioriteit 2a	25
3.2. Investeringsprioriteit 2b	27
3.3. Investeringsprioriteit 2c	29
4. Prioritaire as 3 duurzame groei – milieu en hulpbronnen	33
4.1. Investeringsprioriteit 3a	33
4.2. Investeringsprioriteit 3b	35
4.3. Investeringsprioriteit 3c	38
5. Prioritaire as 4 inclusieve groei	43
5.1. Investeringsprioriteit 4	43
6. Prioritaire as 5 technische bijstand	46
7. Uitvoeringsbepalingen voor het samenwerkingsprogramma	48
7.1. Relevante autoriteiten en instanties	48
7.2. Gemeenschappelijk secretariaat	52
7.3. Betrokkenheid van partners	52
8. Horizontale aandachtspunten	54
8.1. Integrale aanpak van territoriale ontwikkeling	54
8.2. Coördinatie tussen fondsen	54
8.3. Vermindering van de administratieve lasten van begunstigden	56
8.4. Horizontale principes	57

1. Bijdrage samenwerkingsprogramma aan Europa 2020

1.1 Bijdragen aan de EU2020 strategie en economische, sociale en territoriale cohesie

BEHOEFTE EN UITDAGINGEN VOOR DE GRENSREGIO VLAANDEREN-NEDERLAND

Het programma omvat alle grensgebieden en aangrenzende gebieden uit het voorgaande Interreg IVA-programma voor Vlaanderen-Nederland. Daarmee is er continuïteit met de programmaperiode 2007-2013 en vormt de grensregio een coherent gebied met voor beide zijden van de grens kansen om als regio op Europees niveau impact te kunnen hebben. Een overzicht van de zogeheten NUTS-III gebieden die betrokken zijn:

Vlaanderen: Brugge, Oostende, Diksmuide, Tielt, Roeselare, Kortrijk, Eeklo, Gent, Oudenaarde, Aalst, Dendermonde, Sint-Niklaas, Mechelen, Antwerpen, Turnhout, Hasselt, Maaseik, Tongeren, Leuven.

Nederland: Zeeuws-Vlaanderen, Overig Zeeland, West-Noord-Brabant, Midden-Noord-Brabant, Noordoost-Noord-Brabant, Zuidoost-Noord-Brabant, Noord-Limburg, Midden-Limburg, Zuid-Limburg

De grensregio Vlaanderen-Nederland is centraal gelegen in het hart van Noordwest-Europa. De regio kent veel variatie in de economie, in geografische kenmerken en in sociale aspecten. De actuele omstandigheden stellen de regio voor uitdagingen en bieden kansen. Zo is het door haar ligging voor de grensregio essentieel om zich niet op te sluiten binnen de eigen grenzen. Het Interreg-programma Vlaanderen-Nederland wordt daarom beter aangesloten op de economische netwerken van nabij het programmagebied gelegen economische centra. Daar waar dit een meerwaarde biedt voor het programmagebied, worden belangrijke partners zoals bijvoorbeeld Groot-Rijnmond en de Drechtsteden in de Vlaams-Nederlandse Delta betrokken in de samenwerking.

Als gevolg van de hoge welvaart is concurreren op kostprijs van arbeid niet goed mogelijk. Toeneemende concurrentie uit binnen- en buitenland stelt daarom de grensregio voor een grote uitdaging. De sterke vertegenwoordiging van hoogwaardige technologische bedrijven maakt de regio relatief conjunctuurgevoelig. In deze tijden van economische crisis is daarbij de investeringsbereidheid en investeringsvermogen van ondernemers minder dan in tijden van voorspoed. De aanwezigheid van kennisinstellingen verschilt sterk binnen het programmagebied, evenals de economische specialisatie en de aanwezigheid van trekkende, grote bedrijven.

Het versterken van de concurrentiekracht is de eerst aangewezen route om deze uitdaging aan te pakken. De uitgangspositie voor het doorzetten van innovatie is goed. Op het gebied van menselijk kapitaal behoren Vlamingen tot de hoogst geschoolde arbeidskrachten in Europa, terwijl ook in Zuid-Nederland het basisniveau goed is en daar

veel wordt gewerkt aan permanente vorming van werknemers die actief zijn in het arbeidsproces. Op diverse terreinen telt onze grensregio daarbij (wereldwijd) vooroplopende bedrijven en de kennisinfrastructuur (zowel publiek als privaat) is daarbij goed ontwikkeld.

Door succesvol (beter dan de concurrentie) in te spelen op toenemende behoeften (bijvoorbeeld aan zorg en duurzaamheid, zie hierna) ontstaan enorme marktmogelijkheden, ook (en misschien juist vooral) buiten de regio zelf. Voor een dergelijk succesvol ondernemerschap vormt innovatie de basis, het realiseren van creatieve oplossingen voor de behoeften van markt en maatschappij. MKB/KMO's spelen daarbij een belangrijke rol: deze vormen meer dan 99,7% van het bedrijvenbestand en bieden een baan aan ruim 65% van de arbeidsbevolking. Het belang van grote bedrijven mag echter ook niet onderschat worden. Ondernemersklimaat en vestigingsklimaat zijn fundamenteel voor innovatie in de regio.

Een tweede uitdaging ligt op het gebied van duurzaamheid. Het programmagebied behoort tot de meest dichtbevolkte gebieden in de wereld. Gecombineerd met een sterke industrialisatie en een zeer intensieve landbouw leidt dit tot zware milieubelasting en druk op de biodiversiteit. Zowel in België als in Nederland resteert nog 10% tot 20% van de oorspronkelijk aanwezige soorten. Ook is de verkeersintensiteit hoog. Het energiegebruik en de daaraan gerelateerde CO₂-emissie en andere broeikasgassen zijn hoog, evenals het verbruik van grondstoffen en de daarbij horende productie van afval. Diverse milieumaatregelen en (technologische) innovaties hebben de milieubelasting (per eenheid product, maar ook op veel terreinen absoluut) de afgelopen jaren al enigszins teruggebracht, maar verdere ontkoppeling tussen economische groei en duurzaamheid is noodzakelijk om internationaal afgesproken emissiedoelstellingen te halen en het leefklimaat te verbeteren. Dit is in

lijn met de biodiversiteitsstrategie 2020 van de Europese Commissie. Met name door het herstellen van natuur en door het handhaven / herstellen van ecosystemen en ecosysteemdiensten, verbetert de balans tussen ecologie en economische vitaliteit in de grensregio.

Ten derde doet zich de uitdaging voor aanbod en vraag op de arbeidsmarkt beter op elkaar af te stemmen. De vraagzijde verandert onder andere door nieuwe economische ontwikkelingen, waarbij vraag naar nieuwe functies, nieuwe competenties, nieuwe opleidingen ontstaat. De aanbodzijde verandert onder andere door vergrijzing, waardoor het economisch actieve gedeelte van de beroepsbevolking afneemt, maar ook door vergroening en verkleuring van de bevolking in bepaalde delen van het programmagebied. De werkloosheid in de gehele regio is relatief laag, maar in het stedelijke Antwerpen duidelijk hoger dan elders (cijfers 2011). De relatief hoge conjunctuurgevoeligheid uit zich echter ook in oplopende werkloosheidscijfers aan weerszijden van de grens. De komende jaren zullen vacatures in vele sectoren vrijvallen, met als opgave te zorgen voor voldoende passend opgeleid personeel en te investeren in arbeidsbesparende technieken om de productiecapaciteit op peil te houden. De invulling van vacatures in de technische beroepen en in de zorg vormt hierbij de grootste uitdaging.

De grens is zelfs na ruim twintig jaar vrij verkeer van personen en goederen en ondanks het feit dat sprake is van één taalgebied nog een echte grens: de grensoverschrijdende infrastructuur is duidelijk voor verbetering vatbaar en, minder fysiek, de arbeidsmarkt is in grote mate nog nationaal bepaald, met slechts zeer geringe instrumenten of mechanismen tot afstemming van de arbeidsmarkt.

AANPAK BEHOEFTE EN UITDAGINGEN VOOR DE GRENSREGIO VLAANDEREN-NEDERLAND

Met dit samenwerkingsprogramma wordt er vooral gekozen om de gezamenlijke uitdagingen aan te pakken en kansen te benutten, zonder daarbij de specifieke sub-regionale belangen uit het oog te verliezen. Uit de analyse van de situatie van het programmagebied komt duidelijk naar voren dat de uitdagingen voor de grensregio in de eerste plaats liggen op verbetering van de concurrentiekracht, verhoging van de duurzaamheid en betere werking van de arbeidsmarkt.

Innovatie is een centraal thema in de strategie van het programma om aan deze uitdagingen het hoofd te bieden. Op de gebieden energie, (duurzame) logistiek, life sciences en gezondheid, agrofood, biobased economy, (duurzame) chemie en materialen en nano- en micro-elektronica heeft de regio een goede uitgangspositie voor verdere versterking van het concurrentievermogen. Deze sectoren spelen bovendien op meerdere plekken in de grensregio, bieden ruim marktpotentieel en sluiten aan bij de maatschappelijke uitdagingen die de Europese Commissie heeft geduid.

Belangrijke motoren van de economie (logistiek, procesindustrie) zijn in sterke mate afhankelijk van fossiele grondstoffen hetgeen ze afhankelijk maakt van import en van de olieprijs. Alternatieven zijn van groot belang. Beleidsmatig is er aandacht voor (duurzame) energie en efficiënte energiebenutting, waarbij ook bij het bedrijfsleven en de overheid zelf nog veel potentie ligt. Als tweede thema kiest de Interreg Vlaanderen-Nederland daarom voor 'koolstofarme economie', met ook hier weer veel aandacht voor onderzoek en innovatie, maar ook met oog voor demonstratiemogelijkheden van CO₂-arme technologieën.

De hoge milieudruk wordt door het programma op twee manieren aangepakt: enerzijds door de bescherming en versterking van milieu en natuur en anderzijds door de verlaging van de belasting op het leefmilieu door een meer efficiënte omgang met hulpbronnen. Op de terreinen water en afval loopt de grensregio voorop in Europa. Deze sterke positie dient verder te worden ontwikkeld en te worden benut op andere milieuterreinen. Daartoe valt verdere innovatie (en versterking van de concurrentiepositie) ten aanzien van omgang met hulpbronnen binnen het programma. Duurzaamheid ontwikkelt zich met bedrijvigheid tot een economische draager. Flankerend aan deze economische insteek op duurzaamheid en milieu, richt het programma zich op het beschermen en herstellen van de biodiversiteit, bodembescherming en -herstel en het bevorderen van ecosysteemdiensten.

Tot slot biedt het programma ruimte voor de aanpak van uitdagingen op de arbeidsmarkt in de grensregio, met aandacht voor arbeidsmobiliteit en training om arbeidsmarktknelpunten aan beide zijden van de grens op te lossen zoals het tekort aan specifieke technische geschoolde krachten en de aansluiting van het arbeidspotentieel bij innovatieve economische ontwikkelingen.

DE EUROPESE EN NATIONALE CONTEXT VOOR DE GRENREGIO

Europa 2020 is de EU-strategie die slimme, duurzame en inclusieve groei stimuleert. De EU2020-strategie geldt als uitgangspunt voor dit grensoverschrijdend programma.

Centraal in de Europese strategie staan drie prioriteiten, die elkaar versterken:

- Slimme groei: voor een op kennis en innovatie gebaseerde economie;

- Duurzame groei: voor een groenere, competitievere economie waarin efficiënter met hulpbronnen wordt omgesprongen;
- Inclusieve groei: voor een economie met veel werkgelegenheid en sociale en territoriale cohesie.

De onderstaande tabel schetst hoe de Europese doelstellingen zijn vertaald naar Nederland en België in de afzonderlijke Nationale Hervormingsprogramma's (NHP) en welke uitdagingen nog moeten worden gerealiseerd.

Doel EU2020	Europa	Nederland		België	
	Doelstelling	Huidige situatie (2011)	Nationale doelstelling	Huidige situatie (2011)	Nationale doelstelling
Aandeel van het BBP dat wordt geïnvesteerd in onderzoek en ontwikkeling	3%	2,04%	2,5%	2,19%	3%
Daling van uitstoot broeikasgassen ten opzichte van 2005	-/- 20%	- 8% (tov 2005)	-/- 20%	- 7% (tov 2005)	-/- 15%
Aandeel van het energieverbruik dat komt uit hernieuwbare bronnen	20%	4,3%	14%	5,1%	13%
Stijging van de energie-efficiëntie	+ 20%	+ 7,7%	+ 16%	+ 3%	+ 18%
Aandeel bevolking in de leeftijdsgroep van 20 tot 64 jaar met een baan	75%	75,9%	80%	67,3%	73,2%
Aandeel van voortijdige schoolverlaters	< 10%	9,1%	< 8%	12,3%	9,5%
Aandeel van de groep in leeftijdscategorie 30-34 jaar dat tertiair onderwijs heeft voltooid	40%	41,1%	> 45%	42,6%	47%
Vermindering van het aantal mensen in de EU waarvoor armoede of uitsluiting dreigt	-/- 20 miljoen mensen	+ 65.000	-/- 93.000 (tov 2008)	-/- 93.000 (tov 2008)	-/- 380.000 (tov 2008)

Verder heeft de Europese Commissie position papers opgesteld, met daarin voor elk land prioriteiten uitgewerkt voor de ontwikkeling van de programma's voor de periode 2014-2020 in overeenstemming met de landenspecifieke uitdagingen.

NEDERLAND

De Europese Commissie onderscheidt de volgende prioritaire aandachtspunten voor Nederland voor de programmeringsperiode 2014-2020:

- innovatievriendelijke bedrijfsomgeving,
- de arbeidsparticipatie verhogen via een betere werkgelegenheid en sociale integratie,
- een meer milieuvriendelijke en hulpbron-efficiënte economie.

Door zijn geografische ligging is Nederland sterk afhankelijk van samenwerking en contacten met rechtstreekse of regionale buurlanden. Om de problemen in tal van ontwikkelingsgebieden op een doeltreffende manier op te lossen en mogelijkheden te grijpen, moet grensoverschrijdend worden samengewerkt. Grensoverschrijdende maatregelen zijn toepasbaar voor innovatie en voor investeringen in een milieuvriendelijke en hulpbronefficiënte economie. Zo kunnen op transnationaal niveau maatregelen worden gecoördineerd, die erop zijn gericht de concurrentiekracht en het milieu te verbeteren (voornamelijk op het gebied van waterbeheer). Ook samenwerking op het gebied van arbeidsmarktintegratie en arbeidsparticipatie en grensoverschrijdende zorgverlening is relevant.

BELGIË / VLAANDEREN

Voor België gelden volgens de Europese Commissie de volgende prioritaire aandachtspunten:

- versnellen van de overgang naar een kennisintensive economie en verminderen van inputkosten,
- stimuleren van werkgelegenheid door gerichte activering en scholing, meer intergewestelijke samenwerking en de actieve inclusie van kwetsbare groepen,
- verminderen van de uitstoot van broeikasgassen en vergroten van de energie-efficiëntie van de economie en het aandeel van hernieuwbare energie.

Bij de aanpak van deze uitdagingen spelen grensoverschrijdende aspecten een grote rol en moet dus zoveel mogelijk worden gestreefd naar synergie door Europese territoriale samenwerking. Grensoverschrijdende acties zouden gericht moeten zijn op het bevorderen van bedrijfsinvesteringen in onderzoek en innovatie, product- en dienstenontwikkeling, technologie-overdracht, sociale innovatie en toepassingen voor overheidsdiensten, netwerken, clusters, open innovatie door middel van slimme specialisatie en het verwijderen van belemmeringen voor arbeidsmobiliteit.

AANSLUITING BIJ RELEVANT BELEID IN VLAANDEREN EN NEDERLAND

Zowel in het Vlaamse als het Nederlandse regiobeleid staan innovatie en duurzaamheid centraal. Vlaanderen wil tegen 2020 uitmunten als een economisch innovatieve, duurzame en sociaal warme samenleving. Hieraan liggen het programma "Vlaanderen In Actie" (VIA) en het Nieuw Industrieel Beleid (NIB) ten grondslag. Er zijn vier pijlers: Economie, Innovatie, Sociaal en Infrastructuur. De Slimme specialisatiestrategie (S3) voor Vlaanderen is de overkoepelende visie die bovengenoemde transformatie inpast in het Europese cohesie- en innovatiebeleid.

Nederland zet zich in voor een duurzame en vernieuwende economie. Met focus op toekomstgerichte groei en oog voor de internationale positie van bedrijven en belemmeringen voor ondernemers is versterking van het groeivermogen van de Nederlandse economie een kernpunt in het regeerakkoord. Hierbij geeft het Nederlandse topsectorenbeleid de specialisaties aan, verbijzonderd op regionaal niveau in de S3 voor Zuid-Nederland. Voor Zuid-Nederland betekenen deze keuzes dat extra ingezet wordt op innovatie in (crossovers van) de clusters high-tech systems & materials, chemie en agrofood – waar die laatste nauw verwant is aan een biobased economy.

Beide landen besteden veel aandacht in het beleid aan verduurzaming, energietransitie en milieubescherming. De arbeidsmarkt, op het snijvlak van sociale dimensie (inclusie, demografie van vergrijzing en ontgroening) en economische impact (beschik-

baarheid van voldoende en juist geschoold personeel) staat in beide lidstaten eveneens hoog op de agenda. Het Vlaamse en Nederlandse regeringsbeleid vertonen daarmee belangrijke parallellen.

ANALYSE VAN HET GRENSGEBIED

STERKTES

- Centrale ligging in Noordwest- Europa
- Gemeenschappelijke taal
- Hoog opleidingsniveau van de bevolking in gedeelte regio
- Sterk ontwikkelde havenactiviteiten als centrum voor multimodale infrastructuur
- Sterke economie met hoog BRP per inwoner en lage werkloosheid
- Sterke industriële sector, met relatieve specialisatie in (petro-) chemie, hightech industrie (micro-elektronica) en textiel
- Goede publieke kennispositie (micro-elektronica, life sciences), met name op hightech gebied aansluitend bij industrie en hoog aantal banen in O&I
- Aansluitende beleidsvisies in Vlaanderen en Nederland

KANSEN

- (Verdere) verhoging opleidingsniveau
- Uitbouw van de havenposities
- Innovatie, bijvoorbeeld door combinatie van sterktes uit NL en Vlaanderen (onder andere logistiek, micro/nano-electronica, chemie/materialen) en door crossovers tussen sectoren
- Combinatie sterktes met maatschappelijke uitdagingen (milieu, healthy ageing): bijvoorbeeld biobased economy, duurzame energie, healthcare

ZWAKTES

- Gebrekkige aansluiting van onderwijs bij vraag bedrijfsleven (met name tekort aan technisch geschoold personeel)
- Beperkte arbeidsmobiliteit binnen en tussen Nederland en Vlaanderen
- Grensoverschrijdende infrastructuur (wegen, rail) suboptimaal; wegen congestiegevoelig
- Hoog loon(kosten)niveau
- Relatief kleine dienstensector (financiële diensten en ICT)
- Hoge energie-intensiteit
- Hoge milieudruk
- Beperkte samenwerking tussen NL en Vlaanderen op bedrijfs- en beleidsniveau

BEDREIGINGEN

- Vergrijzing en ontgroening van de bevolking
- Economische crisis en wegvallen investeringscapaciteit
- Opkomst regio's buiten Europa en op peil houden concurrentiekracht
- Afhankelijkheid van fossiele grondstoffen
- Afhankelijkheid van niet-hernieuwbare energiebronnen
- Verdere verslechtering milieusituatie

SAMENHANG TUSSEN EUROPESE, NATIONALE EN REGIONALE BELEIDSOPGAVEN EN STRATEGIEËN

De uitdagingen zoals die op Europees niveau worden onderscheiden, doen zich ook in sterke mate gelden in de Grensregio Vlaanderen-Nederland. De verwezenlijking van de EU2020-doelen vraagt om nationale en regionale bijdragen. In haar position papers voor Nederland en België heeft de Europese Commissie financieringsprioriteiten geformuleerd voor de beleidsinzet van beide lidstaten. In het kader van de Nationale Hervormingsprogramma's, met inbegrip van het Vlaamse Hervormingsprogramma, geven de lidstaten invulling aan de landenspecifieke aanbevelingen en de doelen van de EU2020-strategie.

De voor Nederland en België geformuleerde prioriteiten zijn zeker ook van toepassing op de Grensregio Vlaanderen-Nederland. De selectie van thematische doelstellingen en investeringsprioriteiten zoals opgenomen in het SP sluit rechtstreeks aan bij de Europese doelen voor de periode tot 2020 en, in het verlengde daarvan, bij de prioriteiten uit de position papers en de landenspecifieke aanbevelingen.

Daarnaast geldt dat de programmastrategie direct aansluit bij de uitkomsten van de gebiedsanalyse en SWOT-analyse, zoals die hiervoor samenvattend zijn beschreven. De programmastrategie is gericht op uitdagingen en kansen die naar voren zijn gekomen uit de analyse van de actuele situatie van het Vlaams-Nederlandse grensgebied.

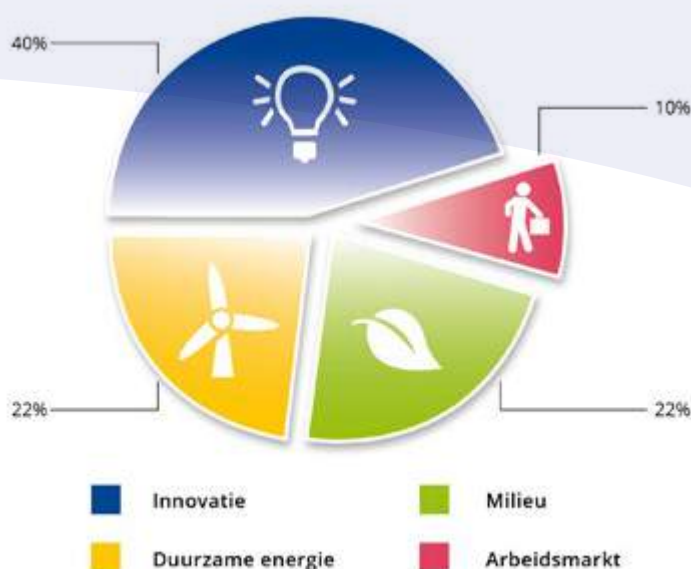
Door de keuze voor die investeringsprioriteiten, die enerzijds passen binnen de inhoudelijke kaders zoals geformuleerd op Europees en nationaal niveau en anderzijds direct relevant zijn voor de Grensregio Vlaanderen-Nederland, is het programma gelijk gericht met de Europese EU2020-strategie. De resultaten van alle te selecteren projecten dragen bij aan de realisatie van de EU2020-strategie, zoals de Europese uitdagingen zich in de Grensregio manifesteren. Binnen de (budgettaire) capaciteiten van het programma

kiest de Grensregio niet voor grootschalige uitrol of het wegwerken van knelpunten op het vlak van multimodale ontsluitingsinfrastructuur, maar wordt ingezet op het initiëren en stimuleren om ontwikkeling in de gewenste richtingen aan te wakkeren.

Uit de SWOT-analyse blijkt onder andere het belang van havenactiviteiten en de uitbouw van de havenposities. De regio heeft een goede uitgangspositie op onder andere (duurzame) logistiek, biobased economy, en (duurzame) chemie en materialen, gebieden die om functionele redenen veelal sterk vertegenwoordigd zijn in havengebieden en hun plek hebben in de Vlaamse en Zuid-Nederlandse slimme specialisatiestrategieën. Deze domeinen en sectoren krijgen via de gidsprincipes een duidelijke voorkeur in de op innovatie gerichte thematische doelstelling 1, doch samen met de andere aandachtsvelden uit de Vlaamse en Nederlandse slimme specialisatiestrategieën zoals energie, life sciences en gezondheid, agrofood en nano- en micro-elektronica. Havenbesturen, bedrijven in de havengebieden en logistieke faciliteiten in die havengebieden gelden als belangrijke doelgroepen, net als de publieke en private dragers van economische groei in andere belangrijke logistieke of kennishubs.

Ongeacht het gegeven dat de havens en de daaraan gelieerde industrie een relevante doelgroep vormt voor het programma, juist omdat uit de SWOT-analyse hun belang blijkt, wil het programma ook een voldoende afbakening formuleren ten opzichte van het Interreg 'Twee Zeeën' programma, waarvan het programmagebied dat van Interreg Vlaanderen-Nederland deels overlapt. Het 'Twee Zeeën' programma kiest uitdrukkelijk voor de maritieme dimensie in projecten. Om voldoende complementariteit, afbakening en onderscheidend vermogen te bewerkstelligen staan de landinwaartse ontsluiting, de (deels ook aan de havens gelieerde) slimme specialisaties, topsectoren en innovatieknooppunten meer centraal in Interreg Vlaanderen-Nederland. Er wordt daarmee niet uitgesloten, maar wel gefocust.

1.2. Thematische doelstellingen, investeringsprioriteiten en financiële middelen

Op basis van de kansen en behoeften, zoals hiervoor en in de gebiedsanalyse geschetst, hebben de programmapartners van Interreg Vlaanderen-Nederland vier thematische doelstellingen geselecteerd, met daarbij de negen verschillende investeringsprioriteiten die werden vertaald naar specifieke doelstellingen. De keuze is breed gedragen door de deelnemende provincies en beide lidstaten.

Met de focus op specifieke grensoverschrijdende componenten van de geselecteerde investeringsprioriteiten zal het programma complementair zijn aan andere Europese programma's, in het bijzonder de (regionale) operationele programma's voor de andere Europese fondsen onder het Gemeenschappelijk Strategisch Kader.

Per thematische doelstelling en voor Technische Bijstand worden afzonderlijke prioritaire assen benoemd, wat leidt tot een SP dat bestaat uit vijf prioritaire assen:

- ➔ Prioritaire as 1 Slimme groei
- ➔ Prioritaire as 2 Duurzame groei – energie
- ➔ Prioritaire as 3 Duurzame groei – milieu en hulpbronnen
- ➔ Prioritaire as 4 Inclusieve groei
- ➔ Prioritaire as 5 Technische bijstand

Prioritaire as	Europese EFRO-bijdrage	Nationale co-financiering	Totale financiering	%
1. Slimme groei (1a, 1b)	€ 61.030.234,00	€ 61.030.234,00	€ 122.060.468,00	40%
2. Duurzame groei – energie (4b, 4c, 4f)	€ 33.566.629,00	€ 33.566.629,00	€ 67.133.258,00	22%
3. Duurzame groei –milieu en hulpbronnen (6d, 6f, 6g)	€ 33.566.629,00	€ 33.566.629,00	€ 67.133.258,00	22%
4. Inclusieve groei (8e)	€ 15.257.588,00	€ 15.257.588,00	€ 30.515.116,00	10%
5. Technische Bijstand	€ 9.154.535,00	€ 9.154.535,00	€ 18.309.070,00	6%
Totaal	€ 152.575.585,00	€ 152.575.585,00	€ 305.151.170,00	100%

Deze verdeling is tot stand gekomen op basis van de volgende punten:

- de duiding van noden en kansen in de gebiedsanalyse,
- evenwichtige benadering van innovatie en duurzaamheid in aansluiting op de position papers van de Europese Commissie voor België en Nederland,
- de investeringsprioriteiten onder thematische doelstellingen 4 en 6 (met uitzondering van 6d) kennen een sterke innovatie-gerichte inhoud, waarmee het aandeel voor innovatie dus effectief beduidend groter is dan enkel de financiële allocatie naar thematische doelstelling 1,
- relatief geringere ruimte voor milieu/natuur, echter wel fysieke projecten die gemiddeld grotere omvang zullen hebben,

- gering budget voor arbeidsmarktmaatregelen om beperkt en additioneel plaats te bieden aan initiatieven die versterking bieden voor de arbeidsmarkt,
- technische bijstand conform maximum uit de regelgeving

In de volgende hoofdstukken 2 tot en met 5 worden per prioritaire as de investeringsprioriteiten overlopen. Bij elke investeringsprioriteit volgt de vertaling naar een specifieke doelstelling voor het programmabeleid Vlaanderen-Nederland en werden telkens de beoogde resultaten, resultaats-indicatoren, activiteiten en projectsoorten, doelgroepen, gidsprincipes voor de selectie en outputindicatoren vastgelegd. Voor elke indicator werden overigens ook indicatorenfiches opgesteld, die u kan vinden op de website www.grensregio.eu.

Het programma hanteert bij de selectieprocedure overigens een getrappt systeem voor de projectselectie. Als eerste stap worden oproepen voor project-

aanmeldingen gelanceerd. Projectaanmeldingen die prioritair bevonden worden, kunnen vervolgens uitgewerkt worden tot volwaardige projectaanvragen waaraan goedkeuring verleend kan worden.

Zowel projectaanmelding als projectaanvraag worden getoetst aan de hand van drie soorten selectiecriteria, die per aanmeldingsoproep aangepast kunnen worden:

- Ontvankelijkheidscriteria (o.a. gebaseerd op de horizontale principes en op artikel 12 van de verordening (EU) 1299/2013 van het Europees Parlement en de Raad): aanvragen of aanvragen die hieraan niet voldoen, worden niet verder in behandeling genomen.
- Technische criteria: projecten dienen binnen de programmaregelgeving te passen.
- Inhoudelijke criteria: hiermee wordt sturing gegeven aan het programma. Ook dient er sprake te zijn van een geïntegreerde uitvoering van het project en structurering van de samenwerking.

Thematische doelstelling	Investeringsprioriteit Specifieke doelstelling
1 Versterking van onderzoek, technologische ontwikkeling en innovatie	<p>1a Verbetering van de infrastructuur voor onderzoek en innovatie (O&I) en van de capaciteiten voor de ontwikkeling van topprestaties op dit gebied, en bevordering van kenniscentra, met name van die van Europees belang</p> <p>Stimulering van industrieel onderzoek en experimentele ontwikkeling door uitbreiding van de onderzoeksinfrastructuur bij private en publieke kennisinstellingen en door het leggen van verbindingen tussen kennisinstellingen.</p> <p>1b Bevordering van bedrijfsinvesteringen in O&I, en het ontwikkelen van verbanden en synergieën tussen bedrijven, O&I-centra en hoger onderwijs, in het bijzonder de ontwikkeling van producten en diensten, de overdracht van technologie, sociale innovatie en toepassingen voor overheidsdiensten, de stimulering van de vraag, het opzetten van netwerken, clusters en open innovatie door middel van slimme specialisatie, ondersteuning van technologisch en toegepast onderzoek, proefopstellingen, maatregelen voor snelle product-validatie, geavanceerde productiecapaciteit en eerste productie in sleuteltechnologieën en verspreiding van universeel inzetbare technologieën</p> <p>Valorisatie van kennis en innovatie van producten / diensten / toepassingen / processen, in de vorm van industrieel onderzoek en experimentele ontwikkeling, door samenwerking tussen bedrijven onderling en van bedrijven met O&I-centra en onderwijsinstellingen.</p>

Thematische doelstelling	Investeringsprioriteit Specifieke doelstelling
2 Steun voor de overgang naar een koolstofarme economie in alle bedrijfstakken	<p>2a Het bevorderen van energie-efficiëntie en het gebruik van hernieuwbare energie in bedrijven</p> <p>Het bevorderen van energie-efficiëntie en het gebruik van hernieuwbare energie in bedrijven, door demonstratie van toepassingsmogelijkheden van innovatieve maatregelen en technieken</p> <p>2b Het ondersteunen van energie-efficiëntie en het gebruik van hernieuwbare energie in openbare infrastructuur, waaronder openbare gebouwen en in de woningbouwsector</p> <p>Het bevorderen van energie-efficiëntie en het gebruik van hernieuwbare energie in openbare infrastructuur en woningbouwsector, door demonstratie van toepassingsmogelijkheden van innovatieve maatregelen en technieken</p> <p>2c Promotie van onderzoek, innovatie en adoptie van CO2-arme technologieën</p> <p>Innovatie van koolstofarme producten / diensten / toepassingen / processen, door industrieel onderzoek en experimentele ontwikkeling, door samenwerking tussen bedrijven onderling en van bedrijven met O&I-centra en kennisinstellingen en door vroege implementatie van innovatieve koolstofarme technologieën.</p>
3 Bescherming van het milieu en bevordering van efficiënte omgang met hulpbronnen	<p>3a Het beschermen en herstellen van de biodiversiteit, bodembescherming en -herstel en het bevorderen van ecosysteemdiensten (met inbegrip van Natura 2000 en groene infrastructuur)</p> <p>Het beschermen en herstellen van de biodiversiteit, bodembescherming en -herstel en het bevorderen van ecosysteemdiensten, door gezamenlijke aanpak van milieuproblematieken in de economisch intensief benutte grensregio.</p> <p>3b Het bevorderen van innovatieve technologieën voor het verbeteren van milieubescherming en het efficiënt omgaan met hulpbronnen in de afvalsector, de watersector, bodembescherming of om luchtvervuiling te verminderen</p> <p>Innovatie van producten / diensten / toepassingen / processen voor het verbeteren van milieubescherming en het efficiënt omgaan met hulpbronnen, door industrieel onderzoek en experimentele ontwikkeling, door samenwerking tussen bedrijven onderling en van bedrijven met O&I-centra en kennisinstellingen.</p> <p>3c Het ondersteunen van de industriële transitie naar een resource-efficiënte economie en het bevorderen van groene groei</p> <p>Het bevorderen van efficiënte omgang met hulpbronnen in het (industriële) bedrijfsleven door het stimuleren van aanpassing van productieprocessen</p>
4 Bevordering van werk-gelegenheid en ondersteuning van arbeidsmobiliteit	<p>4 Integratie van grensoverschrijdende arbeidsmarkten, met inbegrip van grensoverschrijdende mobiliteit, gezamenlijke lokale werkgelegenheidsinitiatieven en gezamenlijke opleiding</p> <p>Verbetering van de aansluiting tussen arbeidsvraag en arbeidsaanbod op de arbeidsmarkt in de grensregio, om zo het arbeidspotentieel beter te benutten.</p>

2. Prioritaire as 1 slimme groei

→ THEMA 1: VERSTERKING VAN ONDERZOEK, TECHNOLOGISCHE ONTWIKKELING EN INNOVATIE

2.1. Investeringsprioriteit 1A

Investeringsprioriteit	1a Verbetering van de infrastructuur voor onderzoek en innovatie (O&I) en van de capaciteiten voor de ontwikkeling van topprestaties op dit gebied, en bevordering van kenniscentra, met name van die van Europees belang
------------------------	---

SPECIFIEKE DOELSTELLING

Stimulering van industrieel onderzoek en experimentele ontwikkeling door uitbreiding van de onderzoeksinfrastructuur bij private en publieke kennisinstellingen en door het leggen van verbanden tussen kennisinstellingen.

leggen in de beschikbaarheid van onderzoeksfaciliteiten die mede toegankelijk zijn voor het bedrijfsleven, in vraaggerichte clusters van kennisinstellingen en in de stap tot innovatieve ontwikkeling van producten / diensten / processen. Deze investeringsprioriteit richt zich primair op de dimensie van de kennisinstellingen.

BEOOGD RESULTAAT

De grensregio heeft sterke uitgangspunten om door middel van innovatie de economische concurrentiepositie te verbeteren. Aangrijpingspunten voor grensoverschrijdende ontwikkeling zijn benoemd in de valorisatie van de sterke kennispositie. Kansen zijn ge-

Door te investeren in faciliteiten en samenwerking over de grens heen, gericht op de behoefte van het bedrijfsleven, worden meer en betere randvoorwaarden gecreëerd voor daadwerkelijke innovaties in het bedrijfsleven. Hierbij richt het programma zich sterk op betrokkenheid van MKB/KMO en sluit het programma aan bij de Slimme specialisatiestrategieën voor Zuid-Nederland en Vlaanderen, inclusief het NIB.

RESULTAATINDICATOREN

ID	Indicator	Meeteenheid	Basiswaarde	Basisjaar	Streefwaarde (2023)	Bron	Rapporteringsfrequentie
RI 1	O&O-uitgaven in de publieke sector	percentage	0.36%	2009	0,44%	Regional Innovation Scoreboard (Eurostat)	tweejaarlijks

ACTIVITEITEN / PROJECTSOORTEN DIE WORDEN VOORZIEN (INTERVENTIES)

Het programma zet in op het grensoverschrijdend versterken en uitbouwen van de onderzoeks- en kennisinfrastructuur. Hierbij gaat het met name

om de uitbreiding of oprichting van kenniscentra en het creëren van gedeelde ('open access') onderzoeksfaciliteiten.

Hierbij gaat prioriteit uit naar projecten die bijdragen aan een verdere ontwikkeling en versterking van

de sectoren die in de Zuid-Nederlandse en Vlaamse Slimme specialisatiestrategieën, inclusief het NIB, zijn aangeduid als belangrijke economische sectoren, en cross-sectorale verbindingen daartussen. Het programma zet in op projecten die vraaggericht zijn, oftewel projecten die nauw aansluiten op actuele behoeften van het bedrijfsleven. Beoogd wordt dat ondernemingen dan ook direct en actief betrokken zullen zijn bij de projectuitvoering.

Voorbeelden van projectcategorieën die binnen deze thematische doelstelling kunnen worden ondersteund zijn:

- vraaggerichte samenwerking tussen technologische centra aan beide zijden van de grens
- bouwen en exploiteren van gedeelde onderzoeksinfrastructuur
- proeftuinen / living labs
- grensoverschrijdende kennisnetwerken en kennisplatforms door samenwerking van kennisinstellingen onderling
- open innovatienetwerken en open innovatie onderzoeksprogramma's

DOELGROEP

Voor deze investeringsprioriteit zijn met name (doch niet limitatief) de volgende doelgroepen als potentiële begunstigden te noemen:

- Publieke kennisinstellingen
- Private kennisinstellingen
- Intermediaire organisaties (zoals innovatiecentra, ontwikkelingsmaatschappijen, etc.)

GIDSPRINCIPES VOOR DE SELECTIE VAN OPERATIES

Selectieprocedure:

Het programma hanteert een getrappt systeem voor projectselectie. Als eerste stap worden open oproepen voor projectaanmeldingen gelanceerd. Projectaanmeldingen die prioritair bevonden worden, kunnen vervolgens uitgewerkt worden tot volwaardige projectaanvragen waaraan goedkeuring verleend kan worden.

Selectiecriteria:

Zowel projectaanmelding als projectaanvraag worden getoetst aan de hand van drie soorten selectiecriteria, die per aanmeldingsoproep aangepast kunnen worden:

- Ontvankelijkheidscriteria (o.a. gebaseerd op de horizontale principes en op artikel 12 van de verordening (EU) 1299/2013 van het Europees Parlement en de Raad): aanvragen of aanmeldingen die hieraan niet voldoen, worden niet verder in behandeling genomen.
- Technische criteria: projecten dienen binnen de programmaregelgeving te passen.
- Inhoudelijke criteria: hiermee wordt sturing gegeven aan het programma. Ook dient er sprake te zijn van een geïntegreerde uitvoering van het project en structurering van de samenwerking.

De inhoudelijke criteria zorgen dus voor de sturing bij de selectie van projecten door het Comité van Toezicht. Bij de formulering van die criteria zal het Comité van Toezicht volgende principes als uitgangspunt nemen:

Bij de selectie van projecten worden aanvragen getoetst aan de context van het Interreg-programma door de grensoverschrijdende meerwaarde te bekijken, alsook de mate waarin de projectaanvraag inspeelt op een probleemstelling of opportuniteit voor het programmagebied. Daarnaast is de in-

pasbaarheid van het project binnen een specifieke doelstelling van het Samenwerkingsprogramma belangrijk. Concreet wordt hierbij sterk rekening gehouden met de inhoudelijke aansluiting bij het beoogd resultaat, de potentiële invloed op de resultaatsindicator(en) en de bijdrage aan de outputindicatoren van die specifieke doelstelling.

Daarnaast wordt er bij projectselectie ook rekening gehouden met de inhoudelijke en financiële coherentie van de aanvragen, alsook met de competenties van het projectpartnerschap.

Tot slot neemt het Comité van Toezicht ook de bijdrage van het project aan de uitstraling van het programma en van Europa in het algemeen mee in overweging.

Voor de selectie van projecten binnen deze specifieke doelstelling gelden bijkomend volgende gidsprincipes:

- Projecten stimuleren industrieel onderzoek en/of experimentele ontwikkeling.
- Projecten sluiten aan op de Slimme specialisatiestrategieën van Vlaanderen en Zuid-Nederland.
- De investeringen dragen bij aan de creatie van complementaire grensoverschrijdende meerwaarde.
- Investeringen kunnen bijdragen aan de realisatie van de doelstellingen van investeringsprioriteiten 1b, 4f en 6f.

OUTPUTINDICATOREN

ID	Outputindicator	Meeteenheid	Streefwaarde (2023)	Gegevensbron	Frequentie
CI 42	Aantal kennisinstellingen dat deelneemt in grensoverschrijdende onderzoeksprojecten	organisaties	75	eigen registratie op basis van opgave begunstigden	jaarlijks
PSI 1	Oppervlakte ingerichte of verbeterde onderzoeksinfrastructuur	m ²	1.500 m ²	eigen registratie op basis van opgave begunstigden	jaarlijks
PSI 2	Aantal nieuwe of verbeterde proeftuin-faciliteiten	proeftuin-faciliteiten	20	eigen registratie op basis van opgave begunstigden	jaarlijks

2.2. Investeringsprioriteit 1B

Investeringsprioriteit	1B Bevordering van bedrijfsinvesteringen in O&I, en het ontwikkelen van verbanden en synergieën tussen bedrijven, O&I-centra en hoger onderwijs, in het bijzonder de ontwikkeling van producten en diensten, de overdracht van technologie, sociale innovatie en toepassingen voor overheidsdiensten, de stimulering van de vraag, het opzetten van netwerken, clusters en open innovatie door middel van slimme specialisatie, ondersteuning van technologisch en toegepast onderzoek, proefopstellingen, maatregelen voor snelle product-validatie, geavanceerde productiecapaciteit en eerste productie in sleuteltechnologieën en verspreiding van universeel inzetbare technologieën.
------------------------	--

SPECIFIEKE DOELSTELLING

Innovatie van producten / diensten / toepassingen / processen, in de vorm van industrieel onderzoek en experimentele ontwikkeling, door samenwerking tussen bedrijven onderling en van bedrijven met O&I-centra en kennisinstellingen.

BEOOGD RESULTAAT

In aanvulling op investeringsprioriteit 1.1 richt het programma zich met deze investeringsprioriteit op de dimensies van innovatie die gelegen zijn bij initiatieven in het bedrijfsleven. De gebiedsanalyse duidt op de sterke positie van de grensregio door de aanwezigheid van veel kennisinstellingen en be-

drijfsleven. De tussentijdse evaluatie wijst uit dat innovatieve interdisciplinaire projecten in (publiek-private) samenwerking het meest effectief zijn in het versterken van de economische structuur in de grensregio. Zowel België als Nederland benadrukken in hun partnerschapsovereenkomsten het belang van sleuteltechnologieën (Key Enabling Technologies). Door stimulansen beschikbaar te stellen voor grensoverschrijdende samenwerking tussen bedrijven en innovatieclusters wordt op deze conclusie voortgebouwd. Door steun aan – primair – daadwerkelijke ontwikkelprojecten door ondernemingen, draagt het programma direct bij aan meer valorisatie van kennis door innovatie van nieuwe producten / diensten / toepassingen / processen en versterkt zo het bedrijfsleven in de grensregio.

RESULTAATINDICATOREN

ID	Indicator	Meeteenheid	Basiswaarde	Basisjaar	Streefwaarde (2023)	Bron	Rapporteringsfrequentie
RI 2	Percentage MKB/KMO dat product- of procesinnovaties introduceert	percentage	68%	2010	71%	Regional Innovation Scoreboard (Eurostat)	tweejaarlijks

ACTIVITEITEN / PROJECTSOORTEN DIE WORDEN VOORZIEN (INTERVENTIES)

Voorbeelden van projectcategorieën die binnen deze thematische doelstelling kunnen worden ondersteund zijn:

- kennisvouchers waarmee ondernemers kennis inkopen bij kennisinstellingen
- marktgerichte samenwerking in innovatietrajecten / ontwikkeling van nieuwe producten – diensten – toepassingen – processen
- verkenningen naar haalbaarheid en nieuwe product-markt-combinaties bij samenwerkende MKB/KMO's
- opzet van (samenwerking tussen) vraaggerichte innovatieclusters, bestaande uit samenwerking van bedrijfsleven, kennisinstellingen en (semi-) overheid rond sleuteltechnologieën (Key Enabling Technologies)

DOELGROEP

Voor deze investeringsprioriteit zijn met name (doch niet limitatief) de volgende doelgroepen als potentiële begunstigden te noemen:

- Bedrijven, in het bijzonder MKB/KMO
- Intermediaire organisaties
- Kennisinstellingen

GIDSPRINCIPES VOOR DE SELECTIE VAN OPERATIES

Selectieprocedure:

De selectieprocedure is identiek aan deze onder investeringsprioriteit 1a

Selectiecriteria:

De opbouw van de criteria, alsook de gidsprincipes voor de inhoudelijk criteria zijn identiek aan deze onder investeringsprioriteit 1a

Voor de selectie van projecten binnen deze specifieke doelstelling gelden bijkomend volgende gidsprincipes:

- Projecten omvatten industrieel onderzoek en/of experimentele ontwikkeling.
- Projecten omvatten samenwerking van MKB/KMO onderling en/of met andere ondernemingen en/of met kennis- en onderzoeksinstellingen
- Projecten sluiten aan op de Slimme specialisatiestrategieën van Zuid-Nederland en Vlaanderen, inclusief het NIB, alsmede de Key Enabling Technologies (KET's)

OUTPUTINDICATOREN

ID	Outputindicator	Meeteenheid	Streefwaarde (2023)	Gegevensbron	Frequentie
CO01	Aantal ondernemingen dat steun ontvangt	ondernemingen	1.570	eigen registratie op basis van opgave begunstigen	Jaarlijks
CO02	Aantal ondernemingen dat subsidie ontvangt	ondernemingen	630	eigen registratie op basis van opgave begunstigen	Jaarlijks
CO04	Aantal ondernemingen dat niet-financiële steun ontvangt	Ondernemingen	940	eigen registratie op basis van opgave begunstigen	Jaarlijks
CO06	Particuliere investeringen voor gelijke delen als overheidssteun voor ondernemingen (subsidies)	euro	€ 7.875.000	eigen registratie op basis van opgave begunstigen	Jaarlijks
CO26	Aantal ondernemingen dat samenwerkt met onderzoekinstellingen	ondernemingen	470	eigen registratie op basis van opgave begunstigen	Jaarlijks
CO27	Particuliere investeringen voor gelijke delen als overheidssteun voor innovatie of O&O-projecten	euro	€ 5.500.000	eigen registratie op basis van opgave begunstigen	Jaarlijks
CO28	Aantal ondernemingen dat steun ontvangt met het oog op producten die nieuw voor de markt zijn	ondernemingen	80	eigen registratie op basis van opgave begunstigen	Jaarlijks
CO29	Aantal ondernemingen dat steun ontvangt met het oog op producten die nieuw voor de onderneming zijn	ondernemingen	160	eigen registratie op basis van opgave begunstigen	Jaarlijks
CO41	Aantal ondernemingen dat deelneemt in grensoverschrijdende onderzoeksprojecten	ondernemingen	1.100	eigen registratie op basis van opgave begunstigen	Jaarlijks
PSI 3	Aantal ondersteunde innovatiegerichte samenwerkingstrajecten tussen ondernemingen onderling	samenwerkings-trajecten	45	eigen registratie op basis van opgave begunstigen	Jaarlijks
PSI 4	Aantal ondersteunde demonstraties en pilots	Demonstraties en pilots	120	eigen registratie op basis van opgave begunstigen	Jaarlijks
PSI12	Aantal KMO/MKB-ondernemingen dat steun ontvangt	KMO/MKB-ondernemingen	1.260	eigen registratie op basis van opgaven begunstigen	Jaarlijks

3. Prioritaire as 2 duurzame groei-energie

→ THEMA 4: STEUN VOOR DE OVERGANG NAAR EEN KOOLSTOFARME ECONOMIE IN ALLE BEDRIJFSTAKKEN

3.1. Investeringsprioriteit 2A

Investeringsprioriteit	2a Het bevorderen van energie-efficiëntie en het gebruik van hernieuwbare energie in bedrijven.
------------------------	---

SPECIFIEKE DOELSTELLING

Het bevorderen van energie-efficiëntie en het gebruik van hernieuwbare energie in bedrijven, door demonstratie van toepassingsmogelijkheden van innovatieve maatregelen en technieken.

BEOOGD RESULTAAT

Uit de cijfers ten aanzien van de Europa2020-indicatoren blijkt beide lidstaten vooralsnog achter blijven bij de doelstellingen. Innovatieve technieken kunnen de overgang naar een koolstofarme economie bevorderen. In de programmaperiode 2007-2013 is vanuit verschillende programma's (waaronder EFRO-programma's) steun verleend aan innovatie van nieuwe technologieën voor energie-efficiëntie en hernieuwbare energie. Naast het voortzetten van steun voor innovatie (zie investeringsprioriteiten 2.3 en 3.2) biedt het programma steun aan eerste toepassing.

Het programma zet echter niet in op financiering van grootschalige uitrol, enerzijds omdat het programma-budget daarvoor te gering is en anderzijds omdat er voor dergelijke investeringen andere financieringsmogelijkheden bestaan. Het programma zet daarom in op stimulering, op sensibilisering en op demonstratie. Grensoverschrijdende activiteiten waarmee de bekendheid met technieken en de toepassingsmogelijkheden ervan toeneemt, om daarmee de bereidheid tot investeringen in uitrol van de technieken te verhogen.

De programmapartners delen de overtuiging dat bij een hogere bekendheid met koolstofarme technologieën, meer maatregelen daadwerkelijk zullen worden geïmplementeerd in de vorm van uitrol van koolstofarme technieken. Door het uitlokken van meer investeringen, daalt het energieverbruik van fossiele bronnen en stijgt het verbruiksandaal van hernieuwbare energie in bedrijfsgebouwen. Daardoor zal de emissie van koolstofdioxide dalen.

RESULTAATINDICATOREN

ID	Indicator	Meeteenheid	Basiswaarde	Basisjaar	Streefwaarde (2023)	Bron	Rapporteringsfrequentie
RI 3	energieverbruik per medewerker	toe/mdw= ton olie-equivalent per medewerker	1,63	2010	1,68	World Energy Council	data komen iedere 10 jaar beschikbaar, in 2020 weer

ACTIVITEITEN / PROJECTSOORTEN DIE WORDEN VOORZIEN (INTERVENTIES)

Voorbeelden van projectcategorieën die binnen deze thematische doelstelling kunnen worden ondersteund zijn:

- investeringen voor kleinschalige demonstraties, pilotprojecten van toepassing van energie-efficiënte en/of hernieuwbare energie-technologieën in bedrijven
- stimuleren van energieclustering, oftewel alle vormen van samenwerking tussen bedrijven om de uitwisseling van energie en reststromen te stimuleren
- inzicht bieden aan ondernemers in de mogelijkheden voor de uitvoering van energiebesparende maatregelen en het bieden van begeleiding bij implementatie van aanpassingen
- kennismakingstrajecten met nieuwe technologieën voor MKB/KMO
- haalbaarheidsonderzoeken voor MKB/KMO inzake omschakeling naar het gebruik van hernieuwbare energiebronnen

DOELGROEP

Voor deze investeringsprioriteit zijn met name (doch niet limitatief) de volgende doelgroepen als potentiële begunstigden te noemen:

- Bedrijven, in het bijzonder MKB/KMO
- Overheden
- Intermediaire organisaties

GIDSPRINCIPES VOOR DE SELECTIE VAN OPERATIES

Selectieprocedure:

De selectieprocedure is identiek aan deze onder investeringsprioriteit 1a

Selectiecriteria:

De opbouw van de criteria, alsook de gidsprincipes voor de inhoudelijk criteria zijn identiek aan deze onder investeringsprioriteit 1a

Voor de selectie van projecten binnen deze specifieke doelstelling gelden bijkomend volgende gidsprincipes:

- Projecten omvatten demonstraties in bedrijven.
- Projecten zijn gericht op energie-efficiëntie en/of hernieuwbare energie.
- Projecten omvatten toepassingsmogelijkheden van innovatieve maatregelen en technieken.

OUTPUTINDICATOREN

ID	Outputindicator	Meeteenheid	Streefwaarde (2023)	Gegevensbron	Frequentie
CO01	Aantal ondernemingen dat steun ontvangt	Ondernemingen	140	eigen registratie op basis van opgave begunstigden	jaarlijks
CO02	Aantal ondernemingen dat subsidie ontvangt	Ondernemingen	15	eigen registratie op basis van opgave begunstigden	jaarlijks
CO04	Aantal ondernemingen dat niet-financiële steun ontvangt	ondernemingen	125	eigen registratie op basis van opgave begunstigden	Jaarlijks

ID	Outputindicator	Meeteenheid	Streefwaarde (2023)	Gegevensbron	Frequentie
CO06	Particuliere investeringen voor gelijke delen als overheidssteun voor ondernemingen (subsidies)	euro	€ 375.000	eigen registratie op basis van opgave begunstigden	Jaarlijks
PSI 4	Aantal ondersteunde demonstraties en pilots	Demonstraties en pilots	55	eigen registratie op basis van opgave begunstigden	Jaarlijks
PSI 6	Aantal organisaties dat in een demonstratie / pilot kennis neemt van nieuwe technieken	organisaties	1.375	eigen registratie op basis van opgave begunstigden	Jaarlijks
PSI12	Aantal KMO/MKB-ondernemingen dat steun ontvangt	KMO/MKB-ondernemingen	115	eigen registratie op basis van opgave begunstigden	Jaarlijks

3.2. Investeringsprioriteit 2B

Investeringsprioriteit	2b Het bevorderen van energie-efficiëntie en het gebruik van hernieuwbare energie in openbare infrastructuur, waaronder openbare gebouwen en in de woningbouwsector.
------------------------	--

SPECIFIEKE DOELSTELLING

Het bevorderen van energie-efficiëntie en het gebruik van hernieuwbare energie in openbare infrastructuur en woningbouwsector, door demonstratie van toepassingsmogelijkheden van innovatieve maatregelen en technieken.

BEOOGD RESULTAAT

Uit de cijfers ten aanzien van de Europa2020-indicatoren blijkt dat beide lidstaten vooralsnog achter blijven bij de doelstellingen. Innovatieve technieken kunnen de overgang naar een koolstofarme economie bevorderen. In de programmaperiode 2007-2013 is vanuit verschillende programma's (waaronder EFRO-programma's) steun verleend aan innovatie van nieuwe technologieën voor energie-efficiëntie en hernieuwbare energie. Naast het voortzetten van steun voor innovatie (zie investeringsprioriteiten 2.3 en 3.2) biedt het programma steun aan eerste toepassing.

Het programma zet echter niet in op financiering van grootschalige uitrol, enerzijds omdat het programmbudget daarvoor te gering is en anderzijds omdat er voor dergelijke investeringen andere financieringsmogelijkheden bestaan. Het programma zet daarom in op stimulering, op sensibilisering en op demonstratie. Grensoverschrijdende activiteiten waarmee de bekendheid met technieken en de toepassingsmogelijkheden ervan toeneemt, om daarmee de bereidheid tot investeringen in uitrol van de technieken te verhogen.

De programmapartners delen de overtuiging dat bij een hogere bekendheid met koolstofarme technologieën, meer maatregelen daadwerkelijk zullen worden geïmplementeerd in de vorm van uitrol van koolstofarme technieken. Door het uitlokken van meer investeringen, daalt het energieverbruik van fossiele bronnen en stijgt het verbruiksandaal van hernieuwbare energie in openbare gebouwen en woningen. Daardoor zal de emissie van koolstofdioxide dalen.

RESULTAATINDICATOREN

ID	Indicator	Meeteenheid	Basiswaarde	Basisjaar	Streefwaarde (2023)	Bron	Rapporteringsfrequentie
RI 3	energieverbruik per medewerker	toe/mdw= ton olie-equivalent per medewerker	1,63	2010	1,68	World Energy Council	data komen iedere 10 jaar beschikbaar, in 2020 weer

ACTIVITEITEN / PROJECTSOORTEN DIE WORDEN VOORZIEN (INTERVENTIES)

Voorbeelden van projectcategorieën die binnen deze thematische doelstelling kunnen worden ondersteund zijn:

- investeringen voor kleinschalige demonstraties, pilotprojecten van toepassing van energie-efficiënte en/of hernieuwbare energie-technologieën in openbare infrastructuur
- inzicht bieden aan eigenaren in de mogelijkheden voor de uitvoering van energiebesparende maatregelen en het bieden van begeleiding bij implementatie van aanpassingen
- kennismakingstrajecten met nieuwe technologieën voor eigenaren en/of gebruikers
- haalbaarheidsonderzoeken inzake omschakeling naar het gebruik van hernieuwbare energiebronnen in openbare infrastructuur
- opleidingstrajecten voor MKB/KMO uit de woningbouwsector rond energie-efficiënt bouwen en verbouwen met nieuwe technieken en materialen

DOELGROEP

Voor deze investeringsprioriteit zijn met name (doch niet limitatief) de volgende doelgroepen als potentiële begunstigen te noemen:

- Overheden
- Intermediaire organisaties

GIDSPRINCIPES VOOR DE SELECTIE VAN OPERATIES

Selectieprocedure:

De selectieprocedure is identiek aan deze onder investeringsprioriteit 1a

Selectiecriteria:

De opbouw van de criteria, alsook de gidsprincipes voor de inhoudelijk criteria zijn identiek aan deze onder investeringsprioriteit 1a

Voor de selectie van projecten binnen deze specifieke doelstelling gelden bijkomend volgende gidsprincipes:

- Projecten omvatten demonstraties in openbare infrastructuur, waaronder openbare gebouwen en in de woningbouwsector.
- Projecten zijn gericht op energie-efficiëntie en/of hernieuwbare energie.
- Projecten omvatten toepassingsmogelijkheden van innovatieve maatregelen en technieken.

OUTPUTINDICATOREN

ID	Outputindicator	Meeteenheid	Streefwaarde (2023)	Gegevensbron	Frequentie
PSI 4	Aantal ondersteunde demonstraties en pilots	demonstraties en pilots	55	eigen registratie op basis van opgave begunstigden	jaarlijks
PSI 6	Aantal organisaties dat in een demonstratie / pilot kennis neemt van nieuwe technieken	organisaties	1.375	eigen registratie op basis van opgave begunstigden	jaarlijks

3.3. Investeringsprioriteit 2C

Investeringsprioriteit	2c Bevordering van onderzoek, innovatie en adoptie van CO2-arme technologieën.
------------------------	--

SPECIFIEKE DOELSTELLING

Innovatie van koolstofarme producten / diensten / toepassingen / processen, door industrieel onderzoek en experimentele ontwikkeling, door samenwerking tussen bedrijven onderling en van bedrijven met O&I-centra en kennisinstellingen en door vroege implementatie van innovatieve koolstofarme technologieën.

BEOOGD RESULTAAT

Uit de cijfers ten aanzien van de Europa2020-indicatoren blijkt dat investeringen in de toepassing van koolstofarme technologieën achter blijven bij de doelstellingen in beide lidstaten. Innovatieve technieken kunnen de overgang naar een koolstofarme economie bevorderen. Het programma zet niet in op financiering van uitrol, enerzijds omdat het programabudget daarvoor te gering is en anderzijds omdat er voor dergelijke investeringen andere financieringsmogelijkheden bestaan. Het programma zet daarom in op stimulering, op sensibilisering en op demonstratie. Grensoverschrijdende activiteiten waarmee de bekendheid met technieken en de toepassingsmogelijkheden ervan toeneemt, om daarmee de bereidheid tot investeringen in uitrol van de technieken te verhogen.

Bij een hogere adoptie van koolstofarme technologieën zullen meer maatregelen daadwerkelijk worden geïmplementeerd door uitrol van koolstofarme technieken. Daardoor zal de emissie van koolstofdioxide dalen.

In deze investeringsprioriteit richt het programma zich op onderzoek naar de 'schaalbaarheid' van innovatieve technologieën; onderzoek naar het kunnen toepassen van innovatieve technologieën op grotere schaal waarbij kennis en ervaringen grensoverschrijdend gedeeld worden.

Deze investeringsprioriteit is een verbijzondering ten opzichte van investeringsprioriteit 1b; beide hebben een nadrukkelijke focus op innovatie en het bedrijfsleven, waarbij deze investeringsprioriteit zich in het bijzonder richt op innovaties ten aanzien van koolstofarme technologieën.

RESULTAATINDICATOREN

ID	Indicator	Meeteenheid	Basiswaarde	Basisjaar	Streefwaarde (2023)	Bron	Rapporteringsfrequentie
RI 2	Percentage MKB/KMO dat product- of procesinnovaties introduceert	percentage	48%	2010	71%	Regional Innovation Scoreboard (Eurostat)	tweejaarlijks

ACTIVITEITEN / PROJECTSOORTEN DIE WORDEN VOORZIEN (INTERVENTIES)

Voorbeelden van projectcategorieën die binnen deze thematische doelstelling kunnen worden ondersteund zijn:

- marktgerichte samenwerking in innovatietrajecten / ontwikkeling van nieuwe producten – diensten – toepassingen – processen gericht op koolstofarme technologieën
- onderzoeken naar haalbaarheid en toepassingsmogelijkheden van innovatieve technologieën die bijdragen aan vermindering van CO₂-uitstoot (onder meer door verhoging van energie-efficiëntie, hernieuwbare energie en CO₂-afvang en -opslag)
- inventarisatie van effectieve toepassing van energiebesparende technieken en uitwisselen van leereffecten
- onderzoeken naar haalbaarheid en mogelijkheden van emissiearme binnenstedelijke distributie en mobiliteit
- verkenningen naar haalbaarheid en nieuwe product-markt-combinaties voor koolstofarme technologieën bij samenwerkende MKB/KMO's
- opzet van vraaggerichte innovatieclusters voor koolstofarme technologieën, bestaande uit samenwerking van bedrijfsleven, kennisinstellingen en (semi-)overheid
- haalbaarheidsstudies of experimenten met geavanceerde smart grid toepassingen

DOELGROEP

Voor deze investeringsprioriteit zijn met name (doch niet limitatief) de volgende doelgroepen als potentiële begunstigden te noemen:

- Bedrijven, in het bijzonder MKB/KMO
- Kennisinstellingen
- (Semi-) overheden

GIDSPRINCIPES VOOR DE SELECTIE VAN OPERATIES

Selectieprocedure:

De selectieprocedure is identiek aan deze onder investeringsprioriteit 1a

Selectiecriteria:

De opbouw van de criteria, alsook de gidsprincipes voor de inhoudelijk criteria zijn identiek aan deze onder investeringsprioriteit 1a

Voor de selectie van projecten binnen deze specifieke doelstelling gelden bijkomend volgende gidsprincipes:

- Projecten omvatten industrieel onderzoek en/of experimentele ontwikkeling.
- Projecten omvatten samenwerking van MKB/KMO onderling en/of met andere ondernemingen en/of kennis- en onderzoeksinstituten.
- Projecten zijn gericht op koolstofarme technieken / producten / processen / diensten / toepassingen.

OUTPUTINDICATOREN

ID	Outputindicator	Meeteenheid	Streefwaarde (2023)	Gegevensbron	Frequentie
CO01	Aantal ondernemingen dat steun ontvangt	ondernemingen	575	eigen registratie op basis van opgave begunstigen	Jaarlijks
CO02	Aantal ondernemingen dat subsidie ontvangt	ondernemingen	230	eigen registratie op basis van opgave begunstigen	Jaarlijks
CO04	Aantal ondernemingen dat niet-financiële steun ontvangt	ondernemingen	345	eigen registratie op basis van opgave begunstigen	Jaarlijks
CO06	Particuliere investeringen voor gelijke delen als overheidssteun voor ondernemingen (subsidies)	euro	€ 2.875.000	eigen registratie op basis van opgave begunstigen	Jaarlijks
CO26	Aantal ondernemingen dat samenwerkt met onderzoeksinstellingen	ondernemingen	175	eigen registratie op basis van opgave begunstigen	Jaarlijks
CO27	Particuliere investeringen voor gelijke delen als overheidssteun voor innovatie of O&O-projecten	euro	€ 2.000.000	eigen registratie op basis van opgave begunstigen	Jaarlijks
CO28	Aantal ondernemingen dat steun ontvangt met het oog op producten die nieuw voor de markt zijn	ondernemingen	30	eigen registratie op basis van opgave begunstigen	Jaarlijks
CO29	Aantal ondernemingen dat steun ontvangt met het oog op producten die nieuw voor de onderneming zijn	ondernemingen	60	eigen registratie op basis van opgave begunstigen	Jaarlijks
CO41	Aantal ondernemingen dat deelneemt aan grensoverschrijdende, transnationale of interregionale onderzoeksprojecten	ondernemingen	400	eigen registratie op basis van opgave begunstigen	Jaarlijks
PSI 3	Aantal ondersteunde innovatiegerichte samenwerkingstrajecten tussen ondernemingen onderling	samenwerkings-trajecten	15	eigen registratie op basis van opgave begunstigen	Jaarlijks
PSI 4	Aantal ondersteunde demonstraties en pilots	Demonstraties en pilots	45	eigen registratie op basis van opgave begunstigen	Jaarlijks
PSI12	Aantal KMO/MKB-ondernemingen dat steun ontvangt	KMO/MKB-ondernemingen	460	eigen registratie op basis van opgave begunstigen	jaarlijks

4. Prioritaire as 3 duurzame groei – milieu en hulpbronnen

→ THEMA 6: BESCHERMING VAN HET MILIEU EN BEVORDERING VAN EFFICIËNTE ONGANG MET HULPBRONNEN

4.1. Investeringsprioriteit 3A

Investeringsprioriteit	3a Het beschermen en herstellen van de biodiversiteit, bodembescherming en –herstel en het bevorderen van ecosysteemdiensten (met inbegrip van Natura 2000 en groene infrastructuur).
------------------------	---

SPECIFIEKE DOELSTELLING

Het beschermen en herstellen van de biodiversiteit, bodembescherming en –herstel en het bevorderen van ecosysteemdiensten, door gezamenlijke aanpak van milieuproblematieken in de economisch intensief benutte grensregio.

BEOOGD RESULTAAT

De biodiversiteit staat sterk onder druk; verbetering van de natuur vormt een tegenwicht tegen de zeer intensieve economische benutting van de grensregio. Met name door het herstellen van natuur en door het handhaven / herstellen van ecosystemen en ecosys-

teemdiensten, verbetert de balans tussen ecologie en economische vitaliteit in de grensregio. Onder het handhaven of herstellen van ecosystemen wordt ook het (reactief dan wel pro-actief) inspelen op en aanpassen aan de gevolgen van klimaatverandering geschaard. Het beschermen en herstellen van de biodiversiteit, bodembescherming en –herstel en het handhaven van ecosystemen kan klimaatgerelateerde maar ook andere milieurampen helpen voorkomen of mitigeren.

Omdat de natuur zich niet laat beperken door landsgrenzen biedt een grensoverschrijdende aanpak van de in de gebiedsanalyse geconstateerde problemen bij uitstek meerwaarde.

RESULTAATINDICATOREN

ID	Indicator	Meeteenheid	Basiswaarde	Basisjaar	Streefwaarde (2023)	Bron	Rapporteringsfrequentie
RI 5	Biodiversiteitswaarde	percentage	categorie 10-20%	2010	minimaal gelijk blijven van waarde t.o.v. 2010	MSA-index volgens PBL	onregelmatig

ACTIVITEITEN / PROJECTSOORTEN DIE WORDEN VOORZIEN (INTERVENTIES)

Voorbeelden van projectcategorieën die binnen deze thematische doelstelling kunnen worden ondersteund zijn:

- herstel van groene infrastructuur
- herstel van aangetaste ecosystemen
- toename van biodiversiteit, dan wel preventie van biodiversiteitsverlies, bijvoorbeeld (ook) waar dit zorgt voor een grotere veerkracht tegen de nadelige effecten van de klimaatverandering
- grensoverschrijdend beheer van terreinen, water- en bodemkwaliteit
- pilotprojecten inzake nieuwe modellen van publiek-private samenwerking in natuurbeheer

DOELGROEP

Voor deze investeringsprioriteit zijn met name (doch niet limitatief) de volgende doelgroepen als potentiële begunstigden te noemen:

- Organisaties voor natuur- en waterbeheer
- Publiek-private samenwerkingsverbanden
- (Semi-) overheden
- Land- en bosbouwers

GIDSPRINCIPES VOOR DE SELECTIE VAN OPERATIES

Selectieprocedure:

De selectieprocedure is identiek aan deze onder investeringsprioriteit 1a

Selectiecriteria:

De opbouw van de criteria, alsook de gidsprincipes voor de inhoudelijk criteria zijn identiek aan deze onder investeringsprioriteit 1a

Voor de selectie van projecten binnen deze specifieke doelstelling gelden bijkomend volgende gidsprincipes:

- Projecten omvatten gezamenlijke aanpak van natuur- / milieuproblematiek.
- Projecten dragen bij aan de balans tussen ecologie en economie in de intensief benutte grensregio.

OUTPUTINDICATOREN

ID	Outputindicator	Meeteenheid	Streefwaarde (2023)	Gegevensbron	Frequentie
CO23	Oppervlakte van habitats die worden gesteund om een betere beschermingsstatus te verwerven	hectare	30	eigen registratie op basis van opgave begunstigden	Jaarlijks
PSI 5	Aantal bedreigde dier- en plantensoorten waarvoor beschermende maatregelen zijn ondersteund	soorten	20	eigen registratie op basis van opgave begunstigden	Jaarlijks

4.2. Investeringsprioriteit 3B

Investeringsprioriteit	3b Het bevorderen van innovatieve technologieën voor het verbeteren van milieubescherming en het efficiënt omgaan met hulpbronnen in de afvalsector, de watersector, bodembescherming of om luchtvervuiling te verminderen.
------------------------	---

SPECIFIEKE DOELSTELLING

Innovatie van producten / diensten / toepassingen / processen voor het verbeteren van milieubescherming en het efficiënt omgaan met hulpbronnen, door industrieel onderzoek en experimentele ontwikkeling, door samenwerking tussen bedrijven onderling en van bedrijven met O&I-centra en kennisinstellingen.

BEOOGD RESULTAAT

Duurzaam gebruik van hulpbronnen vormt een belangrijke voorwaarde voor het behouden en versterken van bedrijvigheid. Innovatieve technieken kunnen hulpbron-efficiëntie bevorderen. Het programma zet niet in op financiering van uitrol, enerzijds omdat het programmabudget daarvoor te gering is en anderzijds omdat er voor dergelijke investeringen andere financieringsmogelijkheden bestaan. Het programma zet daarom in op stimulering, op sensibilisering en op demonstratie. Grensoverschrijdende activiteiten waarmee de bekendheid met technieken en de toepassingsmogelijkheden ervan toeneemt, om daarmee

de bereidheid tot investeringen in uitrol van de technieken te verhogen.

Net als onder thematische doelstelling 2 maakt het programma hier onderscheid tussen ontwikkeling en innovatie enerzijds en het investeren in uitrol anderzijds. Deze investeringsprioriteit omvat de dimensie ontwikkeling en innovatie.

Door middel van onderzoek en ontwikkeling, demonstraties en pilotprojecten worden meer innovatieve technologieën ontwikkeld. Beoogd wordt dat daarmee meer maatregelen daadwerkelijk worden geïmplementeerd en dat daardoor de omgang met hulpbronnen meer efficiënt zal worden.

Deze investeringsprioriteit is een verbijzondering ten opzichte van investeringsprioriteit 1b; beide hebben een nadrukkelijke focus op innovatie en het bedrijfsleven, waarbij deze investeringsprioriteit zich in het bijzonder richt op innovaties ten aanzien van efficiënte omgang met hulpbronnen.

RESULTAATINDICATOREN

ID	Indicator	Meeteenheid	Basiswaarde	Basisjaar	Streefwaarde (2023)	Bron	Rapporteringsfrequentie
RI 2	Percentage MKB/KMO dat product- of procesinnovaties introduceert	percentage	68%	2010	71%	Regional Innovation Scoreboard (Eurostat)	tweejaarlijks

ACTIVITEITEN / PROJECTSOORTEN DIE WORDEN VOORZIEN (INTERVENTIES)

Voorbeelden van projectcategorieën die binnen deze thematische doelstelling kunnen worden ondersteund zijn:

- marktgerichte samenwerking in innovatietrajecten / ontwikkeling van nieuwe producten – diensten – toepassingen – processen gericht op meer efficiënte omgang met hulpbronnen
- onderzoeken naar haalbaarheid en toepassingsmogelijkheden (demonstratie) van innovatieve technologieën die bijdragen aan meer efficiënte omgang met hulpbronnen
- inventarisatie van effectieve toepassing van technieken voor een meer efficiënte omgang met hulpbronnen en uitwisselen van leereffecten (bijvoorbeeld valorisatie van reststromen)
- verkenningen naar haalbaarheid en nieuwe product-markt-combinaties voor hulpbron-efficiënte technologieën bij samenwerkende MKB/KMO's
- inzichtelijk maken (onderzoek, advies) van mogelijkheden tot verbetering in resource-efficiëntie bij bedrijven
- opzet van vraaggerichte innovatieclusters voor meer efficiënte omgang met hulpbronnen, bestaande uit samenwerking van bedrijfsleven, kennisinstellingen en (semi-)overheid

DOELGROEP

Voor deze investeringsprioriteit zijn met name (doch niet limitatief) de volgende doelgroepen als potentiële begunstigen te noemen:

- Bedrijven, in het bijzonder KMO/MKB
- (semi-) Overheden
- Kennisinstellingen
- Organisaties voor natuur- en waterbeheer

GIDSPRINCIPES VOOR DE SELECTIE VAN OPERATIES

Selectieprocedure:

De selectieprocedure is identiek aan deze onder investeringsprioriteit 1a

Selectiecriteria:

De opbouw van de criteria, alsook de gidsprincipes voor de inhoudelijk criteria zijn identiek aan deze onder investeringsprioriteit 1a

Voor de selectie van projecten binnen deze specifieke doelstelling gelden bijkomend volgende gidsprincipes:

- Projecten omvatten industrieel onderzoek en/of experimentele ontwikkeling.
- Projecten omvatten samenwerking van MKB/KMO onderling en/of met andere ondernemingen en/of kennis- en onderzoeksinstituten.
- Projecten zijn gericht op het verbeteren van milieubescherming en/of efficiënte omgang met hulpbronnen.

OUTPUTINDICATOREN

ID	Outputindicator	Meeteenheid	Streefwaarde (2023)	Gegevensbron	Frequentie
CO01	Aantal ondernemingen dat steun ontvangt	ondernemingen	575	eigen registratie op basis van opgave begunstigden	Jaarlijks
CO02	Aantal ondernemingen dat subsidie ontvangt	ondernemingen	230	eigen registratie op basis van opgave begunstigden	Jaarlijks
CO04	Aantal ondernemingen dat niet-financiële steun ontvangt	ondernemingen	345	eigen registratie op basis van opgave begunstigden	Jaarlijks
CO06	Particuliere investeringen voor gelijke delen als overheidssteun voor ondernemingen (subsidies)	euro	€ 2.875.000	eigen registratie op basis van opgave begunstigden	Jaarlijks
CO26	Aantal ondernemingen dat samenwerkt met onderzoekinstellingen	ondernemingen	175	eigen registratie op basis van opgave begunstigden	Jaarlijks
CO27	Particuliere investeringen voor gelijke delen als overheidssteun voor innovatie of O&O-projecten	euro	€ 2.000.000	eigen registratie op basis van opgave begunstigden	Jaarlijks
CO28	Aantal ondernemingen dat steun ontvangt met het oog op producten die nieuw voor de markt zijn	ondernemingen	30	eigen registratie op basis van opgave begunstigden	Jaarlijks
CO29	Aantal ondernemingen dat steun ontvangt met het oog op producten die nieuw voor de onderneming zijn	ondernemingen	60	eigen registratie op basis van opgave begunstigden	Jaarlijks
CO41	Aantal ondernemingen dat deelneemt aan grensoverschrijdende, transnationale of interregionale onderzoeksprojecten	ondernemingen	400	eigen registratie op basis van opgave begunstigden	Jaarlijks
PSI 3	Aantal ondersteunde innovatiegerichte samenwerkingstrajecten tussen ondernemingen onderling	samenwerkings-trajecten	15	eigen registratie op basis van opgave begunstigden	Jaarlijks
PSI 4	Aantal ondersteunde demonstraties en pilots	Demonstraties en pilots	45	eigen registratie op basis van opgave begunstigden	Jaarlijks
PSI12	Aantal KMO/MKB-ondernemingen dat steun ontvangt	KMO/MKB-ondernemingen	460	eigen registratie op basis van opgaven begunstigden	jaarlijks

4.3. Investeringsprioriteit 3C

Investeringsprioriteit	3c Het ondersteunen van de industriële transitie naar een hulpbron-efficiënte economie en het bevorderen van groene groei.
------------------------	--

SPECIFIEKE DOELSTELLING

Het bevorderen van efficiënte omgang met hulpbronnen in het (industriële) bedrijfsleven door het stimuleren van aanpassing van bedrijfsprocessen.

BEOOGD RESULTAAT

Duurzaam gebruik van hulpbronnen vormt een belangrijke voorwaarde voor het behouden en versterken van bedrijvigheid. Net als bij energiebesparende maatregelen (thematische doelstelling 4) kan worden gesteld dat investeringen in maatregelen voor meer efficiënte omgang met hulpbronnen achter blijven bij de doelstellingen in beide lidstaten (position papers van de Europese Commissie voor België en Nederland). Innovatieve technieken kunnen hulpbron-efficiëntie bevorderen. Het programma zet niet in op financiering van uitrol, enerzijds omdat het programmabudget daarvoor te gering is en anderzijds omdat er voor dergelijke investeringen andere financieringsmogelijkheden bestaan. Het programma zet daarom in op stimulering, op sensibilisering en op demonstratie. Grensoverschrijdende activiteiten waarmee de bekendheid met technieken en de toepassingsmogelijkheden ervan toeneemt, om daarmee de bereidheid tot investeringen in uitrol van de technieken te verhogen.

Net als onder thematische doelstelling 4 maakt het programma hier onderscheid tussen ontwikkeling en innovatie enerzijds en het investeren in toepassing anderzijds. In aanvulling op investeringsprioriteit 3.2 (6f) richt het programma zich in deze investeringsprioriteit op investeringen in eerste toepassing bij bedrijven van innovatieve, bovenwettelijke technologieën die de omgang met hulpbronnen meer efficiënt maken.

Beoogd wordt dat nieuw ontwikkelde technieken meer worden toegepast. Daartoe dient het bedrijfsleven, en daarbinnen nadruk op MKB/KMO, als eerste aangrijpingspunt.

In deze investeringsprioriteit richt het programma zich aanverwant ook op verbetering van de bewustwording van ondernemers. Hun houding, zowel ten aanzien van besparingsmogelijkheden binnen bestaande processen als hun investeringsbereidheid in toepassing van nieuwe technieken, moet worden verbeterd. Door middel van demonstraties, pilotprojecten en ondersteunende campagnes worden ondernemers in aanraking gebracht met nut en noodzaak. Hun investeringsbereidheid stijgt, door beter bewustzijn van de toepassingsmogelijkheden in de bedrijfsprocessen en -gebouwen. Door het doen van meer investeringen, neemt de efficiëntie van bedrijfsprocessen in de omgang met hulpbronnen toe.

RESULTAATINDICATOREN

ID	Indicator	Meeteenheid	Basiswaarde	Basisjaar	Streefwaarde (2023)	Bron	Rapporteringsfrequentie
RI 4	Grondstof-productiviteit	euro/kg	2,19	2008	2,78	Eurostat	tweejaarlijks

ACTIVITEITEN / PROJECTSOORTEN DIE WORDEN VOORZIEN (INTERVENTIES)

Voorbeelden van projectcategorieën die binnen deze thematische doelstelling kunnen worden ondersteund zijn:

- investeringen voor kleinschalige demonstraties, pilotprojecten van hulpbron-efficiënte technologieën in bedrijven
- inzicht bieden aan ondernemers in de mogelijkheden en haalbaarheid voor de uitvoering van maatregelen ter bevordering van efficiënte omgang met hulpbronnen en het bieden van begeleiding bij implementatie van aanpassingen
- kennismakingstrajecten met nieuwe technologieën voor MKB/KMO

DOELGROEP

Voor deze investeringsprioriteit zijn met name (doch niet limitatief) de volgende doelgroepen als potentiële begunstigden te noemen:

- Bedrijven, in het bijzonder KMO/MKB
- Kennisinstellingen
- Intermediaire organisaties
- (Semi-) overheden

GIDSPRINCIPES VOOR DE SELECTIE VAN OPERATIES

Selectieprocedure:

De selectieprocedure is identiek aan deze onder investeringsprioriteit 1a

Selectiecriteria:

De opbouw van de criteria, alsook de gidsprincipes voor de inhoudelijk criteria zijn identiek aan deze onder investeringsprioriteit 1a

Voor de selectie van projecten binnen deze specifieke doelstelling gelden bijkomend volgende gidsprincipes:

- Projecten omvatten demonstraties in bedrijven.
- Projecten zijn gericht op het verbeteren van milieubescherming en/of efficiënte omgang met hulpbronnen.
- Projecten omvatten toepassingsmogelijkheden van innovatieve maatregelen en technieken.

OUTPUTINDICATOREN

ID	Outputindicator	Meeteenheid	Streefwaarde (2023)	Gegevensbron	Frequentie
CO01	Aantal ondernemingen dat steun ontvangt	ondernemingen	140	eigen registratie op basis van opgave begunstigden	Jaarlijks
CO02	Aantal ondernemingen dat subsidie ontvangt	ondernemingen	15	eigen registratie op basis van opgave begunstigden	Jaarlijks
CO04	Aantal ondernemingen dat niet-financiële steun ontvangt	ondernemingen	125	eigen registratie op basis van opgave begunstigden	Jaarlijks
CO09	Particuliere investeringen voor gelijke delen als overheidssteun voor ondernemingen (subsidies)	euro	€ 375.000	eigen registratie op basis van opgave begunstigden	Jaarlijks
PSI 4	Aantal ondersteunde demonstraties en pilots	demonstraties en pilots	55	eigen registratie op basis van opgave begunstigden	Jaarlijks
PSI 6	Aantal organisaties dat in een demonstratie / pilot kennis neemt van nieuwe technieken	organisaties	1.375	eigen registratie op basis van opgave begunstigden	Jaarlijks
PSI12	Aantal KMO/MKB-ondernemingen dat steun ontvangt	KMO/MKB-ondernemingen	115	eigen registratie op basis van opgaven begunstigden	Jaarlijks

5. Prioritaire as 4 inclusieve groei

→ THEMA 4: BEVORDERING VAN WERKGELEGENHEID EN ONDERSTEUNING VAN ARBEIDSMOBILITEIT

5.1. Investeringsprioriteit 4

Investeringsprioriteit	4	Bevordering van duurzame en kwalitatief hoogstaande werkgelegenheid en ondersteuning van arbeidsmobiliteit door integratie van grensoverschrijdende arbeidsmarkten, met inbegrip van grensoverschrijdende mobiliteit, gezamenlijke lokale werkgelegenheids-initiatieven, informatie- en adviesdiensten en gezamenlijke opleiding.
------------------------	---	---

SPECIFIEKE DOELSTELLING

Verbetering van de aansluiting tussen aanbod en vraag op de arbeidsmarkt in de grensregio, om zo het arbeidspotentieel beter te benutten.

BEOOGD RESULTAAT

Op de arbeidsmarkt in de grensregio is de mismatch tussen arbeidsaanbod en arbeidsvraag het grootste knelpunt. Dit manifesteert zich met name in tekorten aan juist (technisch) geschoold personeel om bestaande en nieuwe sectoren te bemensen.

Daarnaast vormt de grens een belemmering in de werking van de regionale arbeidsmarkt. De combinatie van demografische ontwikkelingen (vergrijzing, ontgroening, en in bepaalde delen van het programmegebied ook verkleuring en vergroening) met economische ontwikkelingen biedt zowel noodzaak als kansen tot gezamenlijke acties. Het programma zet in op vermindering van deze knelpunten en richt zich dus op projecten om het arbeidspotentieel te ontwikkelen en benutten en om de arbeidsvraag aan weerszijden van de grens (kwalitatief en kwantitatief) beter te ontsluiten voor de beroepsbevolking.

RESULTAATINDICATOREN

ID	Indicator	Meeteenheid	Basiswaarde	Basisjaar	Streefwaarde (2023)	Bron	Rapporteringsfrequentie
RI 6	aantal grensarbeiders	grensarbeiders	42.500	2012	53.125	SVB / Bureau Belgische Zaken	statistieken zijn jaarlijks te raadplegen; in ieder geval ten tijde van de tussentijdse evaluatie en bij het opmaken van het eindverslag (2023)
RI 7	Percentage openstaande vacatures	percentage	1,8%	2013	1,7%	Eurostat-data onder labour market (LFS)	Jaarlijks

ACTIVITEITEN / PROJECTSOORTEN DIE WORDEN VOORZIEN (INTERVENTIES)

Voorbeelden van projectcategorieën die binnen deze thematische doelstelling kunnen worden ondersteund zijn:

- samenwerking tussen bemiddelende instanties onder meer gericht op betere grensoverschrijdende ontsluiting van informatie over vacatures – gezamenlijke arbeidspools, vacatureloketten en promoten opportuniteiten
- verhogen van in- en uitstroom van technische opleidingen / beroepen
- projecten gericht op grensoverschrijdend wederzijdse erkenning van kwalificaties
- creëren van samenwerking tussen onderwijsinstellingen / onderwijsfaciliteiten gericht op verbinding van (beroeps-) onderwijs met arbeidsmarkt
- stimuleren van kennisuitwisseling door alle betrokken partijen (overheden, opleiders, brancheorganisaties, werkgevers)
- ontwikkeling van grensoverschrijdende programma's (curricula) en faciliteiten voor opleidingen passend bij de uitdagingen in bestaande sectoren en nieuwe economische richtingen

DOELGROEP

Voor deze investeringsprioriteit zijn met name (doch niet limitatief) de volgende doelgroepen als potentiële begunstigden te noemen:

- (intermediaire) arbeidsmarktinstellingen
- (semi-) overheden
- onderwijsinstellingen
- brancheorganisaties
- MKB/KMO

GIDSPRINCIPES VOOR DE SELECTIE VAN OPERATIES

Selectieprocedure:

De selectieprocedure is identiek aan deze onder investeringsprioriteit 1a

Selectiecriteria:

De opbouw van de criteria, alsook de gidsprincipes voor de inhoudelijk criteria zijn identiek aan deze onder investeringsprioriteit 1a

Voor de selectie van projecten binnen deze specifieke doelstelling gelden bijkomend volgende gidsprincipes:

- Projecten dragen bij aan de verbetering van de aansluiting tussen aanbod en vraag op de arbeidsmarkt in de grensregio.
- De voorkeur gaat uit naar initiatieven die aansluiten op de sectoren uit de Slimme specialisatiestrategieën van Vlaanderen en Zuid-Nederland, inclusief het NIB.

OUTPUTINDICATOREN

ID	Outputindicator	Meeteenheid	Streefwaarde (2023)	Gegevensbron	Frequentie
CO44	Aantal deelnemers aan gezamenlijke lokale werkgelegenheidsinitiatieven en gezamenlijke opleiding	personen	450	eigen registratie op basis van opgave begunstigden	Jaarlijks
PSI 7	Aantal initiatieven gericht op opleidingen, stages, e.d.	initiatieven	15	eigen registratie op basis van opgave begunstigden	Jaarlijks
PSI 8	Aantal overheidsorganisaties dat deelneemt aan ondersteunde samenwerkingen gericht op de grensoverschrijdende samenwerking van de arbeidsmarkt	overheidsorganisaties	15	eigen registratie op basis van opgave begunstigden	Jaarlijks
PSI 9	Aantal opleidingsinstellingen dat deelneemt aan ondersteunde samenwerkingen gericht op de grensoverschrijdende samenwerking van de arbeidsmarkt	opleidingsinstellingen	15	eigen registratie op basis van opgave begunstigden	Jaarlijks
PSI10	Aantal werkgevers dat deelneemt aan ondersteunde samenwerkingen gericht op de grensoverschrijdende samenwerking van de arbeidsmarkt	werkgevers	50	eigen registratie op basis van opgave begunstigden	Jaarlijks
PSI11	Aantal brancheorganisaties dat deelneemt aan ondersteunde samenwerkingen gericht op de grensoverschrijdende samenwerking van de arbeidsmarkt	brancheorganisaties	15	eigen registratie op basis van opgave begunstigden	Jaarlijks

6. Prioritaire as 5 technische bijstand

SPECIFIEKE DOELSTELLING

In het kader van de Europa 2020 doelstellingen voor slimme, duurzame en inclusieve groei, gezamenlijke uitdagingen aanpakken en kansen in het programmagebied benutten, door het behalen van een maximale kwaliteit in acquisitie, begeleiding, monitoring, inhoudelijke en financiële rapportering, communicatie en audit, zowel van vraaggestuurde grensoverschrijdende initiatieven, als van het programma als geheel.

BEOOGD RESULTAAT

Het programma beoogt via deze specifieke doelstelling een succesvolle implementatie van het Samenwerkingsprogramma. De kwaliteit van de projecten wordt hierbij gunstig beïnvloed door de vooropgestelde werkprocessen. Langs de ene kant wordt gezorgd voor een efficiënte, professionele en objectieve toetsing en monitoring van projecten en tegelijkertijd wordt via de introductie van regionale projectadviseurs in begeleiding en regionaal maatwerk voorzien. Bij monitoring van projecten wordt duidelijk aandacht besteed aan de samenhang tussen het inhoudelijke en het financiële aspect van de projectuitvoering. Door de extra expertise die binnen het Gemeenschappelijk Secretariaat wordt opgebouwd, wordt een op innovatie en bedrijfs participatie gericht programma correct, efficiënt en effectief tot uitvoering gebracht. Een solide projectmanagementsysteem levert zowel voor de begunstigden als secretariaat, programm partners als autoriteiten voordelen (administratieve vereenvoudiging) op.

Belangrijke voorwaarde voor het behalen van aangegeven beoogd resultaat is een correcte implementatie van regelgeving, binnen het kader van de verordeningen. Door op basis van opportuniteits- en haalbaarheidsafwegingen enerzijds continuïteit te verzekeren met de regelgeving van voorgaande Interreg-programma's in het programmagebied, maar anderzijds ook nieuwe elementen of accenten mee te nemen, wordt een weloverwogen en door de programm partners breed gedragen regelgevend kader gecreëerd. Die nieuwe elementen of accenten komen voort uit leerpunten uit de voorgaande programmaperiode, een bestuurlijke wens tot administratieve vereenvoudiging, harmonisatie waarrond in Interact-verband en met naburige programma's is overlegd en vanzelfsprekend de nieuwe verordeningen.

Via het nauwe, pro-actieve model van begeleiding en daarbinnen vooral de begeleiding op vlak van procedures en regelgeving wordt administratieve last voor de begunstigden ingeperkt.

Via doelgerichte communicatie wordt het publiek goed geïnformeerd over de Europese steun uit het EFRO, alsmede bijgedragen aan een vlotte acquisitie van sterke projecten. Voor wat betreft het informeren van het publiek betreft het hier allereerst de communicatie vanuit en over de goedgekeurde projecten. Op die manier wordt met de resultaten uit die projecten de impact van de Europese integratie op de duurzame welvaart in het programmagebied aangetoond. Dankzij de begeleiding van de communicatiemedewerker van het Gemeenschappelijk Secretariaat, zijn de begunstigden goed geëquipeerd om een effectieve promotie te kunnen voeren, waarbij aan de geldende communicatieverplichtingen wordt voldaan.

Tot slot wordt de kwaliteitsvolle implementatie van het programma ook gewaarborgd via:

- de vlotte en correcte afwikkeling van alle betalingsverkeer van het programma en de certificering richting de Europese Commissie door de certificeringsautoriteit;
 - de vlotte en correcte auditing op projecten alsmede van het systeem door de auditautoriteit;
 - het rechtmatig en doelmatig beheer van het geheel der activiteiten in het kader van het programma door de beheersautoriteit.
- Projectwerving en –begeleiding
 - Effectieve en proportionele anti-fraude en anti-corruptiemaatregelen
 - Ontwikkeling/aanschaf programmamonitoringsysteem;
 - Ondersteuning van de bestuurlijke structuur
 - Studie, onderzoek en evaluatie
 - Promotie, informatievoorziening en publiciteit
 - Controle en audit van het programma
 - Netwerkvorming
 - Afhandeling van klachten

VOORZIENE ACTIVITEITEN

Deze prioriteit richt zich hoofdzakelijk op de beheersmatige activiteiten die in het kader van het programma-management moeten worden uitgevoerd.

Hieronder valt:

- Voorbereiding programma
- Inhoudelijk, financieel en administratief beheer programma

DOELGROEP

Beheersautoriteit
 Auditautoriteit
 Certificeringsautoriteit
 Gemeenschappelijk secretariaat
 Programmapartners

OUTPUTINDICATOREN

ID	Outputindicator	Meeteenheid	Streefwaarde (2023)	Gegevensbron
PSI 13	aantal promotie- en publiciteit activiteiten (gericht op promotie en publiciteit van het programma)	activiteiten	25	eigen registratie, ook op basis opgave programmapartners
PSI 14	aantal onderzoeken, studies en evaluaties (dat op (deel)programmaniveau wordt uitgevoerd ten behoeve van een efficiënte werking van het programma)	Onderzoeken, studies en evaluaties	4	eigen registratie
PSI 15	Aantal gecreëerde arbeidsplaatsen	vte	20	eigen registratie
PSI 16	Aantal goedgekeurde projecten	projecten	60	eigen registratie

7. Uitvoeringsbepalingen voor het samenwerkingsprogramma

7.1. Relevante autoriteiten en instanties

autoriteit/instantie	naam van de autoriteit/instantie	hoofd van de autoriteit/instantie
Beheersautoriteit	Provincie Antwerpen – Departement Welzijn, Economie en Plattelandsbeleid Koningin Elisabethlei 22, B-2018 Antwerpen	Peter Bellens Gedeputeerde
Certificeringsautoriteit	Provinciebedrijf Oost-Vlaanderen Gouvernementstraat 1, B-9000 Gent	Geert Versnick Gedeputeerde
Auditautoriteit	Vlaamse Gemeenschap – Vlaamse auditautoriteit voor de Europese structuurfondsen Rozenstraat 4, B-1000 Brussel	Tony Mortier Inspecteur van Financiën

BEKNOPTE BESCHRIJVING VAN HET BEHEERS- EN CONTROLESYSTEEM

De beheers- en controleregelingen, welke in detail worden beschreven in het beheers- en controle systeem en het beheers- en controle handboek zoals vast te stellen door de programmapartners bij aanvang van het programma, borduren deels voort op deze in voorgaande Interreg-programma's. Nieuwe elementen of accenten komen voort uit leerpunten uit de voorgaande programmaperiode, aanbevelingen uit systeemaudits, een bestuurlijke wens tot administratieve vereenvoudiging, harmonisatie waarrond in Interact-verband en met naburige programma's is overlegd en vanzelfsprekend de nieuwe verordeningen. Bij de opmaak van de beheers- en controleregelingen wordt volgend uitgangspunt mee in overweging genomen met betrekking tot prioritaire assen 1 en 4: indien het programma steun verleent aan een grote onderneming, verzekert de beheersautoriteit zich ervan dat de financiële steun van het programma niet resulteert in een substantieel verlies aan arbeidsplaatsen op bestaande locaties binnen de Unie.

Naast de indiening van het Samenwerkingsprogramma, waarbij de lidstaten hun instemming met de inhoud hiervan ten uitdrukking brengen, wordt in het Vlaams-Nederlandse grensgebied voor de uitvoering van het programma een uitvoeringsovereenkomst tussen alle partners en een beheersovereenkomst tussen de verantwoordelijke lidstaat Vlaanderen en de beheersautoriteit, de certificeringsautoriteit en de audit autoriteit gesloten. Deze overeenkomsten vormen het fundament van de samenwerking en coördinatie tussen alle betrokken actoren. De overeenkomsten creëren duidelijkheid over aansprakelijkheden, rollen en verantwoordelijkheden van de verschillende bij de programma-uitvoering betrokken entiteiten, en vormen het kader van waaruit nadere procedures vorm krijgen en advies- en overleg en besluitvormingsstructuren opereren.

De gekozen structuur voldoet zowel aan de vereisten van de structuurfondsenverordeningen als aan de behoeften van de diverse partners. In onderstaande worden de afzonderlijke instanties,

hun functies en hun onderlinge samenwerking of afstemming kort beschreven. Daarbij wordt in de omschrijving van de functies van de beheersautoriteit tevens ingegaan op de werking van het Gemeenschappelijk Secretariaat met betrekking tot de projectcyclus.

BEHEERSAUTORITEIT

De verantwoordelijkheden van de beheersautoriteit worden uiteengezet in artikel 125, leden 2 en 3 van verordening (EU) 1303/2013 van het Europees Parlement en de Raad.

Om op een correcte en doeltreffende wijze aan haar verantwoordelijkheden tegemoet te komen, legt de beheersautoriteit na indiening van het Samenwerkingsprogramma (conform artikelen 72-74 van bovengenoemde verordening) een complete beschrijving van de beheers- en controleregelingen voor, waarin de organisatie en procedures van de beheersautoriteit, de certificeringsautoriteit, de audit autoriteit alsmede het Comité van Toezicht en het Gemeenschappelijk Secretariaat als bemiddelende instantie toegelicht worden. In de beschrijving van het beheers- en controlesysteem legt de beheersautoriteit verder vast hoe de Groep van Auditoren zal functioneren, en hoe de coördinatie tussen audit instanties en (overige) autoriteiten plaats zal vinden onder coördinatie van de verantwoordelijke lidstaat. De beheersautoriteit stemt in de opmaak van het beheers- en controlesysteem af met de overige autoriteiten en legt de beschrijving van het beheers- en controlesysteem alsmede het onderliggende beheers- en controlehandboek ter goedkeuring voor aan het Comité van Toezicht.

Voor de uitvoering van haar taken en verantwoordelijkheden wordt de beheersautoriteit ondersteund door het Gemeenschappelijk Secretariaat overeenkomstig artikel 23 lid 2 van de verordening (EU) 1299/2013 van het Europees Parlement en de Raad. Binnen dit Gemeenschappelijk Secretariaat

zal er een duidelijke functiescheiding zijn tussen langs de ene kant de personen verantwoordelijk voor projectacquisitie en begeleiding bij projectontwikkeling en langs de andere kant de personen verantwoordelijk voor projectbeoordeling en onafhankelijke advisering van het Comité van Toezicht.

Voor de projectacquisitie zal gewerkt worden met aanmeldingsoproepen. Het Gemeenschappelijk Secretariaat stelt een indicatief werkprogramma voor de ganse programmaperiode op met betrekking tot deze aanmeldingsoproepen. De concrete aanmeldingsoproepen zijn tijdens het programma te bepalen door de programmapartners, op advies van het Gemeenschappelijk Secretariaat. Voor elke aanmeldingsoproep zijn volgende aspecten steeds duidelijk omschreven:

- a) prioritaire as en/of investeringsprioriteit van het Samenwerkingsprogramma waarvoor aanmeldingen kunnen worden ingediend
- b) voorwaarden
- c) indicatief budget van de aanmeldingsoproep
- d) looptijd van de aanmeldingsoproep

Elke aanmeldingsoproep zal via het online projectmanagementsysteem (PMS) verlopen.

Bij het verstrijken van de deadline beoordeelt het Gemeenschappelijk Secretariaat de ontvangen aanmeldingen zowel op de algemene criteria, als op de specifieke criteria van de aanmeldingsoproep. Voor elke aanmelding die voldoet aan de ontvankelijkheidscriteria, formuleert het Gemeenschappelijk Secretariaat een gemotiveerd advies. De programmapartners nemen daarop een gemotiveerd besluit, waarbij de ontvankelijke aanmeldingen worden geoormerkt als 'prioritair' of 'niet prioritair'. Hierbij nemen zij het principe van geïntegreerde werking mee in overweging.

De prioritair geachte aanmeldingen worden daarop door de indieners uitgewerkt tot een volledige projectaanvraag.

De ingediende projectaanvragen worden door het Gemeenschappelijk Secretariaat beoordeeld aan de hand van de ontvankelijkheids-, inhoudelijke en financiële criteria en deze formuleert op basis daarvan een advies aan het Comité van Toezicht. Het Comité van Toezicht beslist daarop over de goedkeuring van de projectaanvraag. Indien een projectaanvraag in strijd is met de programmaregelgeving, kan het niet door het Comité van Toezicht worden goedgekeurd.

De beheersautoriteit zorgt er vervolgens voor dat de begunstigde een document ontvangt waarin de voorwaarden voor steun voor elke concrete actie zijn vermeld.

Het Gemeenschappelijk Secretariaat volgt de inhoudelijke en financiële projectuitvoering op en rapporteert aan het Comité van Toezicht hierover.

Op basis van artikel 25, lid 4 van verordening (EU) 1303/2013 van het Europees Parlement en de Raad moet de beheersautoriteit ten aanzien van het financiële beheer en de controle van het Samenwerkingsprogramma vervolgens verifiëren of de medegefinancierde producten en diensten zijn geleverd en of de door de begunstigten gedeclareerde uitgaven door hen zijn betaald en voldoen aan het toepasselijke recht, het Samenwerkingsprogramma en aan de voorwaarden voor de steun voor het project.

Voor de uitvoering van bovenvernoemde taak alsmede de overige in lid 4 benoemde taken zal de beheersautoriteit een extern controleur inschakelen ter ondersteuning van de financiële cel van het Gemeenschappelijk Secretariaat. De beheersautoriteit vergewist zich via duidelijke richtlijnen, frequent overleg en een kwaliteitscontrole op de correcte uitvoering van haar taken door de eerstelijnscontroleur en het Gemeenschappelijk Secretariaat. De projectuitvoerders hebben de mogelijkheid hun uitgaven te declareren via het projectmanagementsysteem (PMS).

De beheersautoriteit staat niet enkel in voor de financiële afwikkeling van declaraties, maar tevens voor de inhoudelijke voortgangscntrole van projecten en begeleiding van begunstigden. Het Gemeenschappelijk Secretariaat ondersteunt de beheersautoriteit hierin. Hierbij wordt duidelijk aandacht besteed aan de samenhang tussen het inhoudelijke en het financiële aspect van de projectuitvoering.

Bij aanvang van het project wordt een uitgebreide infosessie georganiseerd waarin de begunstigden in detail worden ingelicht over de toepasselijke regelgeving en procedures. Ieder project krijgt een direct aanspreekpunt (projectadviseur) maar wordt tevens opgevolgd door specialisten (op inhoudelijk, regeltechnisch, financieel) vlak. De pro-actieve begeleiding gebeurt op basis van risicoinschatting zodat maximaal wordt aangetoond op een vlotte, correcte en effectieve uitvoering van het project. Voor wat

betreft het voldoen aan communicatieverplichtingen en begeleiding in het voeren van effectieve promotie kunnen de begunstigden bovendien beroep doen op de communicatiemedewerker van het Gemeenschappelijk Secretariaat. Monitoring, inhoudelijke voortgangscntrole, begeleiding en advisering gebeurt via het projectmanagementsysteem (voortgangsrapportages) alsmede via werkbezoeken en deelname aan projectspecifieke overleggrems. Het nauwe, pro-actieve model van begeleiding en daarbinnen vooral de begeleiding op vlak van procedures en regelgeving moeten de administratieve last voor de begunstigden inperken en verwerpingen in eerste- of tweedelijnscontrole helpen voorkomen.

CERTIFICERINGS AUTORITEIT

De taken van de certificeringsautoriteit worden benoemd in artikel 126 van verordening (EU) 1303/2013 van het Europees Parlement en de Raad; art. 24 verordening (EU) 1299/2013 van het Europees Parlement en de Raad.

De certificeringsautoriteit is de instantie die het betalingsverkeer binnen het Interreg-programma vormgeeft. Daarbij gaat het met name om de uitbetaling van middelen aan projectpartners en het opvragen van EFRO-middelen bij de Europese Commissie.

Bij de uitvoering van haar taken zal de Certificeringsautoriteit gebruik maken van het projectmanagementsysteem (PMS).

Een duidelijke functiescheiding tussen de beheersautoriteit en de certificeringsautoriteit is gewaarborgd. Zowel de beheers- als de certificeringsautoriteit worden aangesteld door de verantwoordelijke lidstaat Vlaanderen en dit via de hierboven genoemde beheersovereenkomst.

AUDIT AUTORITEIT

De taken van de audit autoriteit worden vastgelegd in artikel 127 van verordening (EU) 1303/2013 van het Europees Parlement en de Raad; art. 25 verordening (EU) 1299/2013 van het Europees Parlement en de Raad.

De auditautoriteit waarborgt dat er audits worden uitgevoerd op de behoorlijke werking van de beheers- en controlesystemen van het operationele programma en op een passende steekproef van projecten op basis van de bij de Commissie gedeclareerde uitgaven.

Voor de uitvoering van de haar taken wordt de auditautoriteit ondersteund door de Groep van Auditoren, overeenkomstig art. 25 lid 2 van verordening (EU) 1299/2013 van het Europees Parlement en de Raad.

De Groep van Auditoren is samengesteld uit de auditautoriteit en vertegenwoordigers van elke lidstaat. De beheersautoriteit, certificeringsautoriteit en het Gemeenschappelijk Secretariaat nemen deel. De Groep van Auditoren legt een reglement voor haar werking vast conform de beschrijving van het beheers- en controlesysteem en de beheersovereenkomst.

Audits op projectactiviteiten van de Nederlandse partners zullen worden uitgevoerd door de Nederlandse vertegenwoordiger in de Groep van Auditoren en de audits op projectactiviteiten in Vlaanderen gebeuren in hoofdzaak door de Vlaamse vertegenwoordiger in de Groep van Auditoren. In beide gevallen gebeurt dit in opdracht en onder toezicht van de auditautoriteit.

Een duidelijke functiescheiding tussen de beheersautoriteit en certificeringsautoriteit en de audit autoriteit is gewaarborgd. De autoriteiten worden ieder afzonderlijk aangesteld door de verantwoordelijke lidstaat Vlaanderen en dit via de beheersovereenkomst. De audit autoriteit alsmede de diensten die in haar opdracht audits op projecten uitvoeren opereren onafhankelijk en conform de toepasselijke internationale auditstandaarden.

HET COMITÉ VAN TOEZICHT

De taken van het Comité van Toezicht worden benoemd in artikel 49 van verordening (EU) 1303/2013 van het Europees Parlement en de Raad; art. 12 verordening (EU) 1299/2013 van het Europees Parlement en de Raad. Belangrijke taken van het Comité van Toezicht betreffen de selectie van projecten, het toezicht op de uitvoering van het programma en het sturen van de algemene strategie.

Het Comité van Toezicht is ook de instantie die klachten, bezwaren en beroepen behandelt. Bij elk van beide hierboven beschreven stappen in de selectie van projecten, wordt op de programma-website gecommuniceerd over het besluit van het

Comité van Toezicht zodra deze bekend is. Tot zes weken na die publicatie is het mogelijk om klacht in te dienen over deze (pre)selectie. Voor de projectindieners van de projecten die werden beoordeeld in de desbetreffende (pre)selectie, is de mogelijkheid tot het indienen van een beroep echter beperkt tot gevallen van procedurefouten. Indien binnen die termijn van zes weken een klacht binnenkomt, zal het Comité van Toezicht eerst een uitspraak moeten doen over de klacht, voordat de (pre)selectie een definitieve status kan krijgen.

Ook klachten met betrekking tot de uitvoering van een project kunnen worden ingediend bij het Comité van Toezicht die ze in behandeling zal nemen. Indien nodig, kan het Comité van Toezicht doorverwijzen naar de bevoegde instanties.

In het Comité van Toezicht zetelen de politieke vertegenwoordigers van alle programmapartners. Waarnemende en adviserende leden betreffen de Europese Commissie (desk officer), de beheersautoriteit, de certificeringsautoriteit, de audit autoriteit en het Gemeenschappelijk Secretariaat, alsmede vertegenwoordigers namens de Vlaamse en Nederlandse steden en gemeenten, de milieuverenigingen, sociale en economische partners en de NGO's,

7.2. Gemeenschappelijk Secretariaat

Voor de uitvoering van het SP en de ondersteuning van de verschillende autoriteiten wordt gebruik gemaakt van het Gemeenschappelijk Secretariaat Interreg Vlaanderen-Nederland, zoals in de huidige periode 2007-2013. Dit Gemeenschappelijk Secretariaat is gevestigd te Antwerpen. Het Gemeenschappelijk secretariaat maakt onderdeel uit van het Autonoom Provincie Bedrijf Programmasecretariaat Europese Structuurfondsen (APB PSES). Het Gemeenschappelijk Secretariaat is operationeel sinds 2007.

De programmapartners hebben grondig nagedacht over de werking van het Gemeenschappelijk Secretariaat. In de vooropgestelde werkprocessen wordt een efficiënte, professionele en objectieve toetsing van projecten nagestreefd en via de introductie van regionale projectadviseurs wordt in begeleiding en regionaal maatwerk voorzien. Binnen het Gemeenschappelijk Secretariaat wordt extra expertise opgebouwd die het mogelijk moet maken om een op innovatie en bedrijfsparticipatie gericht programma correct, efficiënt en effectief tot uitvoering te brengen. Er wordt geïnvesteerd in een solide projectmanagementsysteem, wat zowel voor de begunstigden als secretariaat, partners als autoriteiten voordelen (administratieve vereenvoudiging) oplevert.

7.3. Betrokkenheid van partners

ROL VAN DE PARTNERS IN HET VOORBEREIDINGSPROCES

In november 2011 is door het Comité van Toezicht van het Interreg IV Vlaanderen-Nederland programma beslist om te starten met de voorbereidingen van het nieuwe programma. Leden van de beheersautoriteit en het gemeenschappelijk secretariaat hebben sindsdien, in nauw overleg met de betrokken lidstaten en de overige programmapartners, de nodige stappen gezet om te komen tot een gedragen OP.

Op twee verschillende momenten zijn de partners waarnaar verwezen wordt in artikel 5 van Verordening (EU) 1303/2013, betrokken in het voorbereidingsproces van het nieuwe programma.

In eerste instantie is dit gebeurd via een brede stakeholdersbevraging, georganiseerd in Antwerpen op 28 november 2012. Een substantieel deel van de deelnemers hieraan – begunstigden onder het lopende programma en andere geïnteresseerde partijen – betrof partners zoals bedoeld in voor-

noemd artikel. Aan hen werd, tijdens workshops, gevraagd hoe zij concreet invulling zouden geven aan de tot dan toe geselecteerde thema's innovatie, CO2-reductie en milieu. Deze input is vervolgens gebruikt bij het uitwerken van de strategie.

In de loop van 2013 werd een tweede consultatieronde georganiseerd die meer de diepte in ging. Na goedkeuring door de Stuurgroep op 12 juni 2013 werd aan een beperkt aantal (koepel)organisaties uit beide lidstaten een voorlopige versie van het programma – bestaande uit de gebiedsanalyse en de hoofdstukken 1, 2 en 8 – voorgelegd.

Voor de lokale besturen werden WSG en VNG aangeschreven, voor de economische en sociale partners SERV en SER, voor de milieuorganisaties de Minaraad en het Netwerk van Natuur- en Milieufederaties, voor de ngo's enkel de Verenigde Verenigingen - bij gebrek aan Nederlandse tegenhanger - en voor de gelijke kanseninstanties het Team Gelijke Kansen in Vlaanderen van de Vlaamse Gemeenschap en het College voor de rechten van de mens in Nederland.

Om te verzekeren dat alle organisaties op de hoogte waren van de adviesvraag werd deze, na telefonisch overleg en een vooraankondiging per mail, zowel via een officiële brief van de beheersautoriteit aan de hoofden van de betreffende organisaties bezorgd als via mail aan de contactpersonen.

De adviesronde liep van 24 juni 2013 tot 31 juli 2013, maar de antwoordtermijn werd voor een aantal organisaties verlengd. Met SERV werd een aangepaste procedure afgesproken: zij worden geraadpleegd door de Vlaamse overheid na goedkeuring van het definitieve SP door de Stuurgroep Interreg Vlaanderen-Nederland en voor indiening ervan door Vlaanderen bij de Commissie. Een aantal andere organisaties liet weten geen advies te zullen opleveren.

Uit de bevraging bleek dat de strategie in ruime mate gedragen wordt door het maatschappelijk middenveld. Niettemin leverde de partnerschapsbevraging enkele interessante adviezen op, op basis waarvan de programmadocumenten aangepast werden. Zo is in de gebiedsanalyse de milieusituatie op de terreinen water en afval genuanceerd en is aandacht voor regionale/lokale initiatieven rond hernieuwbare energie toegevoegd. Verder is in de strategie getracht om de belangrijkste economische sectoren evenwichtiger te benoemen door meer nadruk te leggen op de sector 'hightech systems & materials' en de crossovers met lifesciences en agrofood.

ROL VAN DE PARTNERS BIJ DE UITVOERING VAN HET PROGRAMMA

De partners waarnaar verwezen wordt in artikel 5 van Verordening (EU) 1303/2013, zullen uitgenodigd worden om zitting te nemen in het Comité van Toezicht van het nieuwe programma. In die hoedanigheid zullen zij betrokken zijn bij de uitvoering, monitoring en evaluatie van het programma.

8. Horizontale aandachtspunten

8.1. Integrale aanpak van territoriale ontwikkeling

Binnen het SP is de focus gericht op het benutten van de kansen en het aanpakken van de gezamenlijke uitdagingen in het programmagebied, zonder daarbij de specifieke sub-regionale belangen uit het oog te verliezen. Uit de analyse van de situatie van het programmagebied komt duidelijk naar voren dat de uitdagingen voor de grensregio in de eerste plaats liggen op verbetering van de concurrentiekracht, verhoging van de duurzaamheid en betere werking van de arbeidsmarkt.

Innovatie is een centraal thema in de strategie van het SP om aan deze uitdagingen het hoofd te bieden. Op de gebieden energie, (duurzame) logistiek, life sciences en gezondheid, agrofood, (duurzame) chemie en materialen, biobased economy en nano- en micro-elektronica heeft de regio een goede uitgangspositie voor verdere versterking van het concurrentievermogen. Deze sectoren spelen bovendien op meerdere plekken in de grensregio een rol en bieden ruim marktpotentieel.

Daarnaast wordt gekozen voor het thema 'koolstofarme economie', met daarbij eveneens veel aandacht voor onderzoek en innovatie, alsook voor de demonstratiemogelijkheden van CO₂-arme technologieën. Met het SP wil men de hoge milieudruk aanpakken, enerzijds door de bescherming en versterking van milieu en natuur en anderzijds door de verlaging van de belasting op het leefmilieu door een meer efficiënte omgang met hulpbronnen.

Verder biedt het programma ruimte voor de aanpak van uitdagingen op de arbeidsmarkt in de grensregio. De aandacht gaat uit naar arbeidsmobiliteit en training om arbeidsmarktknelpunten aan

beide zijden van de grens op te lossen zoals het tekort aan specifieke technische geschoolde krachten en de aansluiting van het arbeidspotentieel bij innovatieve economische ontwikkelingen.

Geïntegreerde acties die resulteren in een combinatie van concrete projecten met eenzelfde finaliteit kunnen een bijzondere meerwaarde bij de realisatie van het SP betekenen. Dergelijke acties zullen worden gestimuleerd. Via de tweetrapsprocedure kan het Comité van Toezicht de nodige reserveringen voor concrete projecten in uitvoering van (een) geïntegreerde actie(s) voorzien. Procedureel zullen deze geïntegreerde acties hetzelfde beslissingstraject als voor individuele projecten moeten doorlopen.

8.2. Coördinatie tussen fondsen

Op basis van de kansen en behoeften zoals geschetst in de gebiedsanalyse, hebben de programmapartners in Interreg Vlaanderen-Nederland vier thematische doelstellingen geselecteerd. De resultaten van alle te selecteren projecten dragen bij aan de realisatie van de Europa 2020-strategie, zoals de Europese uitdagingen zich in de grensregio manifesteren. Binnen de (budgettaire) capaciteiten van het programma wordt ingezet op het initiëren en stimuleren om ontwikkeling in de gewenste richtingen aan te wakkeren. Met de focus op specifieke grensoverschrijdende componenten van de geselecteerde investeringsprioriteiten is het programma in beginsel complementair aan andere programma's van de Europese Structuur- en Investeringsfondsen (ESI), in het bijzonder de (regionale) operationele programma's voor EFRO, ELFPO en ESF.

Ook hier geldt evenwel dat op veel beleidsgebieden meer dan één EU-instrument middelen kan ver-

schaffen ter verwezenlijking van de doelstellingen van de Europa 2020-strategie. De programmapartners erkennen het belang om de complementariteit tussen de verschillende EU-instrumenten op nationaal en regionaal niveau in kaart te brengen en te benutten, zowel in de plannings- als in de uitvoeringsfase. Door verschillende structuren en werkwijzen wordt hier invulling aan gegeven:

- De lidstaten België en Nederland voorzien in structuren voor coördinatie tussen de fondsen, zoals beschreven in hun respectieve partnerschapsovereenkomsten;
- De lidstaten staan eveneens in voor de coördinatie met nationale instrumenten en zien erop toe dat het programma additioneel is aan hun eigen beleid.
- De programmapartners zijn ook betrokken bij andere ESI-programma's in hun gebied. De vertegenwoordigers van deze programmapartners verzorgen binnen hun organisaties verspreiding van informatie en de borging van complementariteit. Zo is er contact tussen de projectadviseurs van het programma, de facilitatoren van andere Interreg-programma's, de local actions groups (ELFPO) etc.;
- Naast de ESI-programma's is overlap mogelijk met de communautaire programma's. Gezien de thematische keuzes in het OP, zal deze overlap zich vooral voordoen ten aanzien van Horizon2020 en Life. Vanuit Interreg Vlaanderen-Nederland zullen alle oproepen tot projectvoorstellen worden bezorgd aan de nationale contactpunten van deze programma's in België en Nederland. Wanneer een oproep raakt aan een ander communautaire programma, zal deze ook aan het contactpunt van dat programma worden bezorgd.
- De complementariteit en synergie met overige ESI-programma's in Vlaanderen en Zuid-Nederland en met vooral Horizon2020, gelet op de fo-

cus die het programma legt op innovatie, wordt bevorderd in de sterk uitgebouwde begeleiding in de acquisitiefase. Een tiental projectadviseurs die het programma vertegenwoordigen vanuit de eigen regio en/of lidstaat, begeleidt het projectidee van in de beginfase en dit met een grondige kennis van actuele projecten en projectvoorstellen in de andere programma's. Bij ideeën op innovatiedomeinen kan, indien nodig, via de website en/of het aanspreken van de nationale contactpunten van deze programma's worden nagegaan welke projecten op betreffend domein lopen in Horizon2020. Dit zodat de indieners van een project in Interreg Vlaanderen-Nederland geadviseerd kunnen worden in functie van een maximale aansluiting bij of valorisatie van de stappen welke elders in Europa via Horizon2020 zijn gezet.

- De genoemde projectadviseurs werken vanuit het gemeenschappelijk secretariaat, maar met een sterke link naar de eigen regio. Daar functioneren ze in nauwe relatie tot contactpunten en facilitatoren actief voor andere ESI-programma's in de regio. Deze relaties versterken de mogelijkheden voor complementariteit en synergie, zoals hierboven beschreven, maar dragen ook bij aan een afbakening tussen de verschillende programma's. Projectvoorstellen worden in een vroeg stadium verwezen naar het inhoudelijk en qua partnerschap en geografie meest logische programma. In een goede onderlinge verstandhouding bevorderen de verschillende programmasecretariaten en de bij de verschillende programma's betrokken partnerbesturen de afstemming; door het organiseren van overleg, door het delen van informatie op programmaniveau en het inspelen op de verschillen tussen de programma's om een zekere afbakening en 'specialisatie' te bevorderen. Zo is puur maritiem georiënteerde Vlaams-Nederlandse samenwerking in veel gevallen een onderwerp waarvoor eerder de mogelijkheden

afgetast zullen worden in de Twee Zeeën of Noordzee-programma's.

- Tools en gidsen rond synergie, opgesteld door de Europese Commissie, worden bestudeerd en kunnen leiden tot verdere implementatiestappen.

Dankzij de hierboven uiteengezette intensieve samenwerking, afstemming en communicatie met overige ESI-programma's in Vlaanderen en Zuid-Nederland en het goede beeld dat bestaat rondom activiteiten worden projecten, projectonderdelen of activiteiten van specifieke partners waarin risico's op dubbelfinanciering ontstaan, vaak reeds geïdentificeerd in de fase van projectontwikkeling. Het programma werkt een instrumentarium uit om de risico's op dubbelfinanciering (of anderszins het niet conform wettelijke bepalingen handelen van begunstigden) bij besluitvorming én tijdens de uitvoering, meer specifiek en objectief in te schatten. Een belangrijke parameter is hierin de betrokkenheid van de begunstigde in andere projecten in andere programma's; relatief eenvoudig in te winnen informatie, zeker gezien de nauwe samenwerkingsrelaties met die programma's. Naarmate risico's toenemen, wordt een project intensiever begeleidt (voorkomen van dubbelfinanciering) en gecontroleerd (opsporen van dubbelfinanciering). Daarnaast is er bij de uitwerking van de beheers- en controleregelingen (zie hoofdstuk 5) ook aandacht voor het verhinderen van dubbelfinanciering.

8.3. Vermindering van de administratieve lasten van begunstigden

Om haar doelstellingen te bereiken, moet het programma de betrokkenheid van bedrijven verhogen. Om de administratieve belasting van deze begunstigden te verlichten, zal het programma investeren in de verdere verduidelijking van het staatssteunkader en inkomstenkader. Bovendien zal het programma investeren in het minimaliseren van de administratieve druk bij het aanvraag- en uitvoeringsproces, met extra aandacht voor deze begunstigden en zal onder meer bijkomend geïnvesteerd worden in communicatie en begeleiding voor deze begunstigden.

Geïnvesteerd wordt eveneens in de ontwikkeling van een digitaal projectmanagementsysteem waarbij de primaire focus ligt op gebruiksgemak voor de begunstigden en waarbij de communicatie tussen begunstigden onderling en tussen begunstigden en programma-autoriteiten zal vergemakkelijkt worden.

De suggesties uit de midterm evaluatie van het Interreg IV-programma Vlaanderen-Nederland voor de vereenvoudiging en verduidelijking van de programmadocumenten worden meegenomen bij de vormgeving van de nieuwe programmadocumenten.

Ten slotte worden ook stappen ondernomen om de projectcyclus te stroomlijnen. De werkdruk voor projectaanvragers zal hierdoor dalen en doorlooptijden zullen korter worden.

8.4. Horizontale principes

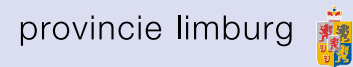
Het programma hanteert een aantal horizontale principes: de bevordering van duurzame ontwikkeling, gelijke kansen en non-discriminatie, met ook bijzondere aandacht voor de gelijkheid van man en vrouw.

Bevordering van duurzame ontwikkeling is een doelstelling die maatschappelijk breed wordt gedragen en ondersteund. Ook in de uitvoering van het programma komt dit met nadruk terug. Het programma is erop ingericht om duurzame ontwikkeling ook daadwerkelijk te stimuleren en mogelijk te maken. De prioritaire as 'Duurzame groei – energie' heeft als uiteindelijk doel de klimaatsverandering te verzachten. Binnen de prioritaire as 'Duurzame groei – milieu en hulpbronnen', richt de eerste gekozen investeringsprioriteit zich specifiek op milieubescherming. De resterende twee investeringsprioriteiten dragen bij aan een efficiënte omgang met hulpbronnen en vergroening van de economie.

Het gelijkekansenprincipe is grondwettelijk verankerd en verder uitgewerkt andere wetten en regelgeving. Zowel in Vlaanderen als in Nederland wordt een actief gelijkekansenbeleid gevoerd. De gelijkheid van man en vrouw is ook één van de grondbeginselen van het Gemeenschapsrecht en is als dusdanig een algemeen aanvaard en breed ondersteund principe. Toegang tot het programma - en dan met name tot de programmafinanciering - is daarom vanzelfsprekend gegarandeerd voor iedereen, ongeacht geslacht, ras of etnische afkomst, godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid. Op basis van de geselecteerde investeringsprioriteiten kunnen geen specifieke doelgroepen geïdentificeerd worden die risico lopen gediscrimineerd te worden.

Projectvoorstellen kunnen enkel goedgekeurd worden binnen het programma indien de projectdoelstellingen en activiteiten niet strijdig zijn met de horizontale principes. Ze vormen immers ontvankelijkheidscriteria bij de projectselectie. In de projectaanvraag dienen projectindieners aan te geven op welke manier het project bijdraagt aan duurzame ontwikkeling, het gelijkekansen- en anti-discriminatieprincipe en de gelijkheid van man en vrouw. Deze bijdragen worden meegenomen bij de inhoudelijke projectbeoordeling. Tijdens de projectuitvoering dienen de projectuitvoerders over de bijdrage aan duurzame ontwikkeling, het gelijkekansen- en anti-discriminatieprincipe en de gelijkheid van man en vrouw te rapporteren.

De invulling van de horizontale principes zal bij elke projectoproep herbekeken worden en indien wenselijk, zullen oproepspecifieke criteria geformuleerd worden.

Interreg EUROPESE UNIE

Vlaanderen-Nederland

Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling

Lange Lozanastraat 223, B-2018 Antwerpen
T +32 (0)3 240 69 20 • E info@grensregio.eu
www.grensregio.eu

Europa investeert in uw regio

Grensoverschrijdend samenwerkingsprogramma met financiële steun van de Europese Unie (EFRO)